

KÖPRÄTT

Konsumentköplagen, Addisons sjukdom, dolt fel

Dom 2010-09-23 Hovrätten över Skåne och Blekinge

Bakgrund

En köpare (X) hade köpt en två månader gammal fransk bulldoghane som före avlämnandet hade genomgått en besiktning utan anmärkning. Tre månader senare hade hunden insjuknat i *Addisons sjukdom* och hade till följd av detta avlivats.

X ansåg att felet måste ha funnits vid tillfället för avlämnandet, och att X utifrån detta hade rätt till prisavdrag med hela köpeskillingen. Uppfödaren (Y) menade att hunden var frisk vid tidpunkten för avlämnandet och att Y därmed inte var ansvarig för vad som inträffat efter det. I andra hand menade Y att konsumentköplagen inte kunde anses tillämplig eftersom Y inte var att anse som en näringsidkare.

Domskäl

Hovrätten konstaterade att uttrycket "näringsidkare" i 1 § konsumentköplagen tar sikte på sådan verksamhet som bedrivs yrkesmässigt och som är av ekonomisk natur. Eftersom valparna Y födde upp ansågs ha högt ekonomiskt värde samt att försäljningen skett vid fem olika tillfällen, fastslogs att Y skulle betraktas som näringsidkare. X hade köpt hunden för privat bruk och var därför att anse som konsument. Hovrätten fastslog därför att konsumentköplagen (1990:932, KKL) skulle tillämpas. Vidare utredde hovrätten frågan ifall Addisons sjukdom kunde anses vara ett dolt fel, det vill säga ett sådant fel som kan ha ansetts funnits vid avlämnandet, men som inte visat sig förrän senare, och som alltså säljaren ska ansvara för. Hovrätten hänvisade till 20 a § KKL, som innebär att det är upp till säljaren att bevisa att felet inte fanns vid tidpunkten för avlämnandet av hunden i det fall att felet visar sig inom sex månader från denna tidpunkt. Y hade inte lyckats visa att hunden inte var sjuk vid tillfället för avlämnandet, varför ansvaret tilldelades denne. Följaktligen ansågs X ha rätt till prisavdrag med hela köpeskillingen.

Sammanfattande kommentar

Addisons sjukdom utgör ett dolt fel och eftersom hundar säljs till ett förhållandevis högt pris krävs det inte särskilt omfattande hunduppfödning för att betraktas som näringsidkare i den mening som avses i 1 § KKL. Under de första sex månaderna behöver säljaren bevisa att felet inte förelåg vid tidpunkten för överlåtelsen för att undvika att bära veterinärkostnaderna.

Hävning av köpeavtal, inte visat att häst avvek från avtalat skick vid överlåtelsen

Svea hovrätts dom 2018-02-08, mål nummer T 2924-17

Bakgrund

En köpare (X) hade ett stort intresse för hästsport. En hästuppfödare (Y) hade bedrivit näringsverksamhet genom ett företag. Y hade uppgett att dennes moder (Z) var ägare till hästen. Z hade upprättat en fullmakt som gav Y rätt att sälja hästen för dennes räkning. Hästköpet hade varit villkorat av att den besiktning som skulle genomföras på hästen resulterade i att hästen blev godkänd. Den 18 november 2014 hade veterinär utfört besiktningen och beslutat att underkänna hästen med anledning av en fylld sträckensida på vänster bak. Köpet hade därför skjutits upp. Den 8 december 2014 hade hästen undersökts på nytt och det hade då konstaterats att hästen var utan besvär. Besiktningen hade vid detta tillfälle godkänts varpå köpet hade genomförts. Syftet med köpet hade varit att X skulle hoppa och tävla med hästen. Under mars 2015 hade X upptäckt ett avvikande rörelsemönster hos hästen. Utredningen som därpå hade gjorts hade visat att hästen hade avvikelser i båda framhovarna. X ville med anledning av detta häva köpet och återfå erlagd köpeskillning (100 000 kr). X yrkade att Y och Z solidariskt skulle återbetala köpeskillningen.

Domskäl

Enligt 1 § konsumentköplagen (1990:932, KKL) är lagen tillämplig om köpet förmedlas av en näringsidkare för en privatpersons räkning. Y hade förmedlat hästen genom sin näringsverksamhet. Således var konsumentköplagen tillämplig trots att Z som var ägare till hästen agerade som privatperson. Enligt 16 § (faktiskt fel) är varan felaktig om den avviker från avtalat skick eller annars är i sämre skick än köparen med fog kunnat förutsätta.

Y hade marknadsfört hästar i vilken vederbörande häst hade ingått, på sin hemsida, blogg, och Youtubekanal. Han hade också skickat bilder och filmer till X. Av dessa hade framgått hur högt hästen hade kunnat hoppa. Journalutdrag berättar om hur högt hästen kan hoppa, och i besiktningsintyg från 8 december 2014 står angivet att den skulle användas som tävlingshäst. Köpeavtalet stadgar att hästen hade använts som tävlingshäst och att köparen köper denna för att först och främst använda den på samma sätt. Hovrätten ansåg det som visat att X hade förvärvat hästen för att tävla med den och att säljaren hade insett detta. Parterna ansågs ha avtalat om försäljning av en hopp-och tävlingshäst. Hovrätten påtalade att bevisbördan låg hos X men att utredningen visade att felet fanns sedan mars 2015. Det föreföll sannolikt att hältan berodde på felet i framhovarna mer än något annat. Enligt 20 a § KKL måste säljaren för att undgå ansvar, bevisa att felet, de första sex månaderna, inte förelåg vid tidpunkten för avlämnandet. Domstolen talade om att viss bevislättnad måste ges säljaren vad gäller att bryta presumtionen. Det räcker med att denne gör sannolikt att felet uppkom efter avlämnandet. Hästen hade hoppat och tävlat en månad innan överlåtelsen utan hälsa. Denna hade visat sig först tre månader efter överlåtelsen. Veterinär som hade hörts i målet hade uppgett att förändringar av det slag som det var fråga om inte kunde åldersbestämmas längre än 10-12 veckor, respektive tre månader. Domstolen fastslog att detta med styrka talade för att felet inte förelåg vid avlämnandet.

Sammanfattande kommentar

Säljaren ges bevislättnad vad gäller att visa att felet berodde på säljaren. Om ett djur uppträder på felfritt sätt de närmsta månaderna före och efter köpet talar det för att felet inte förelåg vid avlämnandet. Köparen lyckades inte, efter säljarens invändning, bevisa att häst avvek från avtalsenligt skick eller från vad köparen med fog kunnat förutsätta vid tidpunkten för överlåtelsen. Yrkandet om ersättning avslogs.

Reklamation efter mer än två år, grov vårdslöshet från säljaren

Svea hovrätts dom 2016-10-19, mål nummer T 11630-15

Bakgrund

En köpare (X) hade köpt en häst av en säljare (Y) den 29 maj 2011. Såväl X som Y var näringsidkare, och X hade köpt hästen med avsikt att använda den i den egna näringsverksamheten. Köpeskillingen hade bestämts till 110 000. I köpeavtalet hade Y *garanterat* att hästen såldes friröntgad från osteochondros i knäleden. Det framgick också av köpeavtalet att hästen hade besiktigats utan anmärkning inför överlåtelsen. Röntgenintyget hade inte visats upp för X inför köpet. Av detta hade framgått att hästen hade en förkalkning i höger knäled (bakre) och att det inte hade kunnat uteslutas att skadan skulle leda till hälta. Felet hade graderats såsom 3 i en 4-gradig skala, vilket innebär en "måttlig risk". Under hösten 2013 hade det kunnat konstateras att hästen hade problem med höger bakben. *X hade då reklamerat köpet till Y.*

Domskäl

Huvudregeln är att den bortre gränsen vad gäller reklamationsfristen enligt köplagen är två år (32 § köplagen (1990:931, KL). Enligt 33 § KL får köparen reklamera utan hinder av att reklamationsfristen har löpt ut om säljaren har agerat av grov vårdslöshet eller i strid mot tro och heder.

Det var ostridigt att X hade reklamerat felet efter utgången av tvåårsfristen. Frågan som Hovrätten hade att utreda var således ifall Y hade agerat i strid mot tro och heder eller av grov vårdslöshet och att X alltså kunde reklamera felet ändå.

I detta fall hade säljaren god kännedom om hästar, samt kännedom om intyget. Alltså måste det kunna anses att Y borde ha förstått att problematik av nu aktuellt slag kunnat uppkomma, och trots detta underlåtit att visa intyget för X. Det ansågs utrett att Y hade haft kännedom om de förhållanden som senare hade visat sig ha samband med felet samt att hen hade underlåtit att upplysa X om detta. Underlåtenheten i att lämna röntgenintyget var enligt hovrätten att anse som grovt vårdslöst. X hade reklamerat felet till Y samma dag som hen hade märkt det. Följaktligen ansågs X ha rätt att reklamera felet trots att två år hade gått sedan överlåtelsen.

X hade yrkat på nedsättning av köpeskillingen och ersättning för den skada hen hade åsamkats till följd av att det hade förelegat ett dolt fel hos hästen.

Sammanfattande kommentar

Erforderligt röntgenintyg hade inte uppvisats inför överlåtelsen varpå köparens reklamationsfrist inte ansågs ha börjat löpa.

Säljaren ansågs inte ha fullgjort sin informationsplikt. Om man underlåter att berätta sådant som är av väsentlig betydelse för köparen, eller utfäster en sak trots att man som säljare innehar information som tyder på en annan, så kan man inte sedan hävda att reklamationsfristens bortre gräns har nåtts när köparen till slut får reda på samtliga omständigheter.

Fastställelse av avtal om återköpt hund

Hovrätten över Skåne och Blekinges dom 2016-06-08, mål nummer T 1781-15

Bakgrund

En uppfödare (Y) hade år 2007 sålt en hund till en köpare (X) enligt ett skriftligt köpeavtal. Sedan X hade drabbats av ett hjärtfel hade Y återtagit hunden efter att X hade bitt om hjälp. Hunden hade återtagits 2009. Parterna hade enligt X muntligen kommit överens om att Y skulle tävla med hunden och använda den till avel på obestämd tid. Y menade att denne hade återköpt hunden. Vid årsskiftet 2009/10 hade X mottagit en annan hund från Y som kompensation. Y hade dock haft kvar den återtagna hunden hos sig. Tvist uppstod om äganderätten hade återgått till Y. Målet överklagades till hovrätten.

Domskäl

Det var ostridigt i målet att hunden hade sålts till X och år 2009 återtagits, samt att hunden alltjämt befann sig hos Y. Vidare förelåg det inga tvivel om att det var X:s sjukdom som var anledningen till att hunden hade återlämnats. Hovrätten påpekade att Y hade att styrka återköpsavtalets existens i enlighet med allmänna regler om bevisbörda. Parterna var oense om hur de träffades annat än att båda vidhöll att de hade träffats oktober 2011

Både Y och X ansågs av hovrätten ha lämnat detaljrika berättelser, vilka båda har ändrats under målets gång. Vidare betraktades båda som väl införstådda med hundar.

Y uppgav att han lämnade en annan hund som var mer lätthanterligt såsom kompensation, vilket styrkte återköpet. X hade hävdade att denne tagit hand om hunden för att hjälpa till eftersom hunden var opålitlig och tränats av en person med alkoholproblem. Hovrätten ifrågasatte detta eftersom det icke föreföll trovärdigt att X skulle ta hand om en problemhund för Y:s räkning när denne hade återlämnat en hund till Y med anledning av sjukdom. I december 2011 hade ägarbyte registrerats hos Svenska Kennelklubben (SKK). Dessutom hade försäkringen då skrivits över på Y. Försäkring avseende den andra hunden hade överförts på X. X hade stått kvar som ägare till hunden hos Jordbruksverket. Detta hade dock begränsat bevisvärde, menade hovrätten eftersom Y hade påstått att det måste göras en omregistrering av hunden, vilket inte hade motbevisats av X.

Efter en samlad bedömning av ovanstående fastslog hovrätten att Y:s utsaga var den mest logiska och sammanhängande, och att X berättelse om att Y för dennes räkning på obestämd tid skulle träna hans hund föreföll såsom helt orimlig. Därför ansågs Y ha lyckats visa att det hade skett ett återköp av hunden varpå äganderätten fastställdes till förmån för denne. Hovrätten ogillade X talan om utfående av hunden.

Sammanfattande kommentar

Återköpsavtal fastställdes till förmån för säljaren.

Huruvida hunden har återlämnats till uppfödaren får stor betydelse i domstol när den som hävdar återköpsavtal ska styrka detta.

DOLT FEL

Höftledsdysplasi (HD) i sin allvarligaste form, dolt fel

Högsta domstolens dom 1989-04-12, mål nummer T553-87

Bakgrund

En köpare (X) hade köpt en hund av rasen newfoundland. Sju månader efter överlåtelsen hade det uppdagats att hunden hade *höftledsdysplasi (HD) i sin allvarligaste form*. Hunden hade till följd av detta enligt veterinär behövts avlivas. Besiktningsintyget som gjorts inför överlåtelsen var utan anmärkning. X vände sig till säljaren (Y) med ett anspråk om att häva köpet och få tillbaka köpeskillingen (3 500 kr), samt utöver detta, skadestånd med 7 186 kr avseende veterinärvård. Y hade bestridit att hen skulle anses som ansvarig men ändå medgett att återbetala köpeskillingen.

Domskäl

Domstolen menade att sjukdomen till hög grad var ärftligt betingad samt att den syns tidigast vid sex månaders ålder. Ett dolt fel ska föreligga vid tidpunkten för överlåtelsen men inte upptäckas vid veterinärbesiktningen. Domstolen påpekade att det kan röra sig om ett "frö till sjukdom". Med detta menas att sjukdomsorsaken föreligger vid överlåtelsen men att sjukdomen inte utvecklas till fullo förrän senare. HD är en ärftlig åkomma. Alltså ansågs orsaken till den senare utvecklade sjukdomen ha förelegat vid tidpunkten för överlåtelsen. Vidare hade åkomman inte syns vid veterinärbesiktningen. Det tillmättes betydelse att den HD som utvecklats var av sin allvarligaste form. Utifrån detta betraktade domstolen höftledsdysplasien som ett dolt fel och ansåg X berättigad till att häva köpet och få tillbaka köpeskillingen.

Vad gällde skadestandsfrågan påpekade domstolen att köplagens (1905:38) 42 § var tillämplig. Enligt nämnd bestämmelse kan en säljare bli ansvarig genom att utfästa en särskild egenskap hos varan. I fallet ansågs det klarlagt att det saknades en uttrycklig garanti från säljaren om att hunden inte var behäftad med vederbörande genetik. Om djuret saknar en tillräckligt väsentlig egenskap behöver det inte utfästas någon garanti alls för att säljaren ska bli ansvarig (doktrinen om kärnegenskap). Högsta domstolen påpekade att det måste anses tveksamt att använda doktrinen om kärnegenskap på levande djur. Alltså kunde inte 42 § köplagen föranleda skadeståndsskyldighet i fallet.

Även 6 § konsumentköplagen (1973:877) var tillämplig mellan parterna eftersom det rörde sig om en konsument som köpt en vara av en näringsidkare för enskilt ändamål. Av denna bestämmelse framgår att en köpare har rätt till ersättning för en kostnad som hen har om inte säljaren visar att denne inte har agerat försumligt. Säljaren hade vetat om hundens genetiska anlag samt den överhängande risken för att hunden skulle komma att utveckla HD. Denne hade inte påstått att hen hade berättat om dessa anlag för X. Inte heller hade Y hävdats att denne hade upplyst X om vad det skulle innebära i försäkringshänseende ifall hunden skulle komma att utveckla HD. Följaktligen ansågs det inte visat att Y hade agerat utan försumlighet. Utifrån detta resonemang gjordes Y skadeståndsansvarig till yrkat belopp.

Sammanfattande kommentar

HD är ett väsentligt dolt fel i dess allvarligaste grad (E). Som säljare kan man bli betalningsskyldig för mer än värdet på hunden (avhjälpandekostnader och skadestånd).

Eftersom att HD är ärftligt förväntas säljaren känna till anlaget, samt upplysa köparen om att hunden bär det. Det rekommenderas i fall av allvarlig HD att parterna häver köpet.

Dolt fel, avhjälpande, porta cava shunt

Uppsala tingsrätts dom 2016-06-17, mål nr 2773-15

Bakgrund

En köpare (X) hade den 4 april 2014 av en uppfödare (Y) köpt en hund av rasen jack russel för 12 000 kr. Y hade bedrivit yrkesmässig hunduppfödning verksamhet. Besiktningen som genomförts inför överlåtelsen var utan anmärkning. Efter tre månader hade hunden insjuknat. Efter en veterinärundersökning hade det visat sig att hunden hade sjukdomen porta cava shunt, vilket är en missbildning av blodkärlsförsörjningen till levern. Hunden hade opererats den 22 juli 2014, och vid en uppföljning i september hade det visat sig att levern inte hade klarat av de nya blodmängderna med följden att hunden befann sig i ett obotligt sjukdomstillstånd (kroniskt sjuk). Det var fråga om ett dolt fel, vilket X hade reklamerat till Y. Y hade ersatt X med 12 000 kr (köpeskillingen). Y hade saknat dolda fel försäkring. X menade att Y skulle ersätta X med 64 606 kr (men med avräkning för de 12 000 som redan hade betalats).

Domskäl

Tingsrätten fann att avtalet som X och Y tecknat saknade villkor om påföljder, och att dessa ska bestämmas utifrån konsumentköplagen (1990:932). Vidare instämde i att porta cava shunt är ett dolt fel. Av journalanteckningar från veterinären framgick att ingreppet som X hade företagit på hunden hade varit livsfarligt men att resultatet vid en lyckad operation skulle bli bra även om det skulle innebära att hundens livslängd förkortades. Prognosen hade uppfattats såsom god enligt vittnesmål från X och dennes sambo. Högsta domstolen, HD, har fastslagit att ett djur inte kan betraktas som vilken sak som helst och att hundägaren kan kräva skadestånd för mer än hundens värde, såsom ersättning för sådan operation som varit rimlig och inte medicinskt ogrundad. Kravet förutom detta är att det är en sådan kostnad som en hundägare rimligen kan förväntas ta på sig. Tingsrätten fann att man kunde tillämpa Högsta domstolens resonemang även när frågan rörde avhjälpande. Operationen innan det uppdagats att hunden var kroniskt sjuk sågs som en kostnad för avhjälpande. Tingsrätten fastslog att Y var ersättningsskyldig för dessa kostnader. Kostnaderna uppgick totalt till 48 530 (varav 1613 reglerades som skadestånd), av vilka Y gavs rätt att avräkna de 12 000 kr som hen redan hade betalat.

De kostnader som uppkommit efter att det hade uppdagats att hunden var kroniskt sjuk skulle enligt tingsrätten betecknas som skadestånd. Hunden skulle till följd av detta behöva vård under resten av sitt liv. Kostnaderna till följd av sjukdomen beräknades uppgå till 13 500 kr/år, vilket följaktligen skulle betyda en kostnad på mer än 100 000 kr om hunden skulle leva i 10 år. Dessa förväntade merkostnader ansågs inte av tingsrätten vara sådana som en hundägare rimligen kan förväntas ta på sig. Med anledning av detta ansåg heller inte tingsrätten att det var kostnader som en säljare ska bli tvingad att stå för. Av 5 p. i köpeavtalet såväl som av 42 § KKL följde att köparen ska begränsa sin skada när denne ska kräva ersättning av säljaren. X hade erbjudits att häva köpet av Y. tingsrätten ansåg att X var skyldig att begränsa sin skada genom att acceptera hävningen, eftersom detta sågs som en ekonomiskt förnuftig åtgärd. X hade vägrat att häva köpet utan istället krävt ytterligare ersättning. De kostnader som uppkommit efter att förfrågan om hävning avvisats ansågs av TR inte som sådant som Y skulle ersätta.

Sammanfattande kommentar

Porta cava shunt är ett väsentligt dolt fel. Domen överklagades till hovrätten men parterna förlikades. Parterna rekommenderas att häva avtalet vid fall av porta cava shunt.

Dolt fel, tolkning av hävningsklausul

Hovrättens dom 2015-12-11, mål nummer T 4354-14

Bakgrund

En köpare (X) hade köpt en häst av en säljare (Y) till erlagd köpeskilling 225 000 kr den 30 oktober 2013. Inför överlåtelsen (genom utannonsering) hade det utfästs att hästen skulle fungera som läromästare. Med läromästare avses en sådan häst som är duglig "att ta sin ryttare till nästa nivå". Syftet med köpet hade varit att tävla med den på elitnivå. Hästen hade vid överlåtelse tillfället varit 15 år gammal. Ett skriftligt köpekontrakt hade upprättats med ostridigt innehåll. Hästen hade gjort bra resultat ifrån sig under en kort tid före och efter köpet och veterinärbesiktningen inför överlåtelsen var utan anmärkning. Enligt p. 9 i köpeavtalet stadgades köparens rätt till hävning. Enligt klausulen skulle köpet gå åter om ett försäkringsbolag i framtiden hade reserverat sig mot ett fel som förelåg vid tidpunkten för överlåtelsen. Den 8 december 2014 hade det konstaterats att hästen hade diagnosen smärtutlösande kissing spines, och sedan vid en ny undersökning hade hästen "dömts ut". Försäkringsbolag hade reserverat sig från att ersätta X.

Domskäl

Hovrätten ansåg att det var visat att diagnosen hos hästen hade klinisk relevans, och att denna var behäftad med ett fel vid tidpunkten för undersökningen den 8 december 2014. Vidare hade X bevisbördan för att styrka att felet även förelåg vid tidpunkten för överlåtelsen. Det hade framkommit av utredningen att hästen hade presterat bra en kort tid innan och en kort tid efter överlåtelsen. Genom ett förhör med veterinär hade det framkommit att sjukdomen kissing spines är av den beskaffenheten att hästen många gånger föds med anlag för att senare i livet utveckla den. Vidare hade veterinären uttalat att hästen trots diagnosen kunde fungera normalt. Det ansågs dock inte utrett att hästen hade varit felaktig på grund av ärvda anlag eller frö till fel. Det ansågs heller inte bevisat att hästen vid tidpunkten för överlåtelse inte var lämpad för sitt ändamål, eller att den vid den tidpunkten annars var behäftad med fel. Hovrätten ansåg att felet, för att ses som ett köprättsligt fel, utifrån utredningen ska styrkas av en kvalificerad prognos om att anlaget i framtiden kan innebära att hästen utvecklar sådan smärta att det kan sägas ha klinisk relevans. Det ansågs utifrån detta inte bevisat att det rörde sig om ett dolt fel.

Hovrätten prövade därefter ifall det förelåg grund för hävning. Klausulen behövdes tolkas eftersom Y tolkade klausulen som att X var tvungen att visa att felet förelåg vid köpet. X menade å andra sidan att försäkringsbolagets bedömning utgjorde en självständig rätt till hävning. X tolkning av hävningsklausulen i avtalet insinuerade att det helt och hållet skulle överlämnas till försäkringsbolag att avgöra ifall reservation åsidosätts på grund av ett ursprungligt fel. Hovrätten ställde sig tveksam till X tolkning eftersom detta med svårighet skulle kunna sägas spegla den gemensamma partsavsikten. Därför gavs gehör åt Ys tolkning. Alltså kunde inte försäkringsbolagets reservation utgöra grund för hävning.

Sammanfattande kommentar

Kissing spines (ryggproblem) på en häst kan vara ett dolt fel men i det här fallet ansågs det inte röra sig om ett dolt fel då hästen presterat bra efter köpet. Tolkningen av en klausul om hävning i enlighet med att helt grunda hävningen på försäkringsbolagets bedömning var orimlig.

Det är köparen som ska styrka att det förelåg ett fel hos det köpta djuret vid tidpunkten för överlåtelsen samt att detta kan kvalificeras som ett dolt fel. Vid tolkningen av en hävningsgrundande klausul i avtalet kan det med svårighet sägas spegla parternas gemensamma vilja, att helt lämna över bedömningen till ett försäkringsbolag. Köparens fick inte gehör för något av sina yrkanden.

SKADESTÅND

Skadestånd hundangrepp, sakskada

Dom från Högsta domstolen, mål nummer T-169200

Bakgrund

En persons (X) hund hade jagat en annans persons (Y) katt och bitit denna. Kattens skador bestod av sår, hjärnskakning, samt en skadad käke. Till följd av skadorna hade katten avlivats efter rekommendation från veterinär. Y yrkade på ersättning för veterinärkostnad, djurambulanskostnad, och kostnaden för kattens värde. X hade endast betalat Y hundra kronor avseende kattens värde. Tvist hade därmed uppstått om ifall X var skyldig att även ersätta *kostnaderna för veterinärvård och djurambulans*.

Domskäl

Högsta domstolen (HD) började med att fastslå att en skada på en katt betecknas som en sakskada. Enligt 5 kap 7 § skadeståndslagen (1972:207, SKL) ersätts en sådan skada upp till sakens värde vid totalskada. Med detta avses vanligtvis återanskaffningsvärdet med avdrag för ålder och bruk, försäljningspriset, alternativt sakens bruksvärde.

I det fall skadan är partiell ersätts skadan enligt vad som är reparationskostnaden. Om reparationskostnaden överstiger kostnaden för anskaffning av ett likvärdigt föremål har den som har lidit skada normalt sett inte rätt till högre ersättning än vad som motsvarar återanskaffningsvärdet.

HD påtalade att ett djur inte kan betraktas som vilken sak som helst. Med anledning av detta finns det skäl att ibland frångå principen om att ersättning bara ska uppgå till sakens värde i fall där en ägare till ett djur söker sådan vård med anledning av skadan, och vården kan anses rimlig. Med rimlig vård avses vård som inte är medicinskt grundad eller i övrigt obefogad.

Eftersom Ys kostnader kunde anses rimliga och eftersom de inte översteg vad Y kunde beräknas vara beredd att ta på sig under de omständigheter som rådde fastslog HD att X var skyldig att ersätta Y veterinär- och ambulanskostnader, trots att dessa översteg kattens värde.

Sammanfattande kommentar

Skadelidande kan få ersättning utöver kattens (sakens) värde.

Grundprincipen är att en sakskada ersätts upp till sakens värde. Domstolen slår fast att det vid beräkningen av skadeståndet vid hundangrepp, kan anses rimligt att den skadelidande får ersättning för mer än djurets värde, i det fall denne har kostnader för veterinär och ambulans, om dessa kostnader kan anses ha varit rimliga i relation till skadorna.

Skadestånd, hundpensionat, strikt ansvar

Dom från Högsta domstolen, mål nummer T 64/65

Bakgrund

En hundägare (X) hade *inackorderat en hund på ett pensionat*. Hunden hade under en promenad med en av vårdarna (Y) på pensionatet ryckt till oväntat hårt i kopplet så att Y hade fallit omkull och skadats.

Domskäl

Enligt 6 § lag (1943:459) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) föreligger ett strikt skadeståndsansvar för alla skador som en hundägars hund orsakar. Således är hundägaren alltid ansvarig för dessa oavsett denne har varit oaktsam, eller ej.

Högsta domstolen (HD) påpekade att syftet med 6 § tillsynslagen, var att inskräpa vikten av att hålla uppsikt över sin hund i egenskap av vårdare eller ägare samt att hindra hunden från att orsaka skada på annan. Eftersom det i detta fall var vårdaren själv som hade skadats, var inte skadan sådan att den föll inom lagens syfte. Alltså kunde inte det strikta ansvaret enligt tillsynslagen anses tillämpligt i relationen mellan ägare och vårdare.

Eftersom sådan skada som åsamkas vårdaren själv inte ansågs omfattas av bestämmelsen återstod att se till det kontraktuella förhållande som rådde mellan X och Y. För att skadeståndsskyldighet ska kunna fastställas på kontraktuell grund, alltså utifrån avtalsförhållandet mellan X och Y, förutsätts att det kan påvisas vårdslöshet hos X. Eftersom det inte hade yrkats att vårdslöshet kunde läggas X till last så kunde inte heller skadeståndstalan bifallas.

Sammanfattande kommentar

Det strikta skadeståndsansvaret enligt 6 § lag (1943:459) om tillsyn över hundar och katter gäller inte i relationen mellan vårdare och ägare.

Vårdare blev utsatt för angrepp av den hund som denne vårdade åt ägaren. Det strikta ansvar som framgår av 6 § lag om tillsyn över hundar och katter kunde inte göras gällande av hundens vårdare. Således återstod att pröva ifall ägaren har handlat vårdslöst, genom att denne till exempel medvetet lät annan vårda en hund som ägaren visste var aggressiv utan att upplysa om detta. Då vårdslöshet inte kunde läggas ägaren till last utgick inget skadestånd till vårdaren.

Fråga om beräkning av skadestånd vid skada på (I) katt och (II) hund

NJA 2001 s. 65 I och II

Bakgrund (I)

En katt blev 1995 jagad och biten av en hund på en gångväg i centrala Stockholm. Ett vittne kontaktade kattägaren (X) som tillkallade djurambulans och med denna tog katten till Bagarmossens djursjukhus. Katten hade sår, käkskador och en hjärnskakning. Katten repade sig men fyra dagar efter händelsen avlivades katten på veterinärens inrådan. Med hjälp av dörrknackning fick X reda på vems hund som troligen orsakat skadorna. Efter kontakt med hundägaren (Y), lovade Y ersätta X för X kostnader. X överlämnade därför fakturor om 6 186 kr och 50 öre vilket var kostnaderna för djurambulans (431 kr), vård och avlivning (5637 kr), resa från djursjukhuset (18,50 kr) samt kattens inköpspris (100 kr). Y godtog enbart att ersätta X för kattens marknadsvärde, allt i enlighet med vad Ys försäkringsbolag Folksam uppgett. Y vitsordade därför högst 500 kr men hade enbart ersatt X för kattens värde, nämligen 100 kr.

Domskäl

Skadestånd med anledning av sakskada omfattar enligt 5 kap 7 § 1 och 2 skadeståndslagen (SKL) ersättning för dels sakens värde eller reparationskostnad och värdeminskning, dels annan kostnad till följd av skadan. Vid totalskada kan sakens värde bestämmas med ledning av kostnaden för återanskaffning av egendom av motsvarande slag med avdrag för ålder och bruk eller av försäljningspriset eller bruksvärdet. Särskilda omständigheter kan emellertid föranleda att ägaren likväl anses berättigad till ersättning på grundval av reparation. Vid sådant förhållande kan den skadelidande alltså vara berättigad till ersättning för reparationskostnad även om denna överstiger föremålets värde i oskadat skick. Det bör dock krävas att det kan anses rimligt att reparera föremålet och att kostnaden för reparationen håller sig inom rimliga gränser.

När det gäller att bestämma skadestånd i anledning av skada på ett sällskapsdjur kan detta i allmänhet inte betraktas som vilken sak som helst och det får därför anses rimligt att ägaren söker vård för djuret även om kostnaden härför kan beräknas komma att överstiga djurets ekonomiska värde. Det har inte framkommit någon omständighet som talar för att de vårdåtgärder som vidtogs med X katt var medicinskt ogrundade eller att de utgifter som han i övrigt ådrog sig för transport med mera, i samband med att han sökte vård för katten var omotiverade. Delutgifter som X sammanlagt ådrog sig med anledning av kattens skador och för vilka han begärt ersättning kan inte anses överstiga de kostnader som en kattägare rimligen kan beräknas vara beredd att ta på sig under de omständigheter som förelåg. Hovrätten domslut ska därför fastställas. Såväl hovrätt som tingsrätt hade kommit fram till att Y skulle erlägga 6 086 kr och 50 öre jämte ränta (100 kr var redan erlagda) till X.

Bakgrund (II)

En hund hade blivit biten av en annan hund och hade till följd av detta behövt akut veterinärvård, vilken hade utgått. Angreppet hade ägt rum på hundägarens (X) egen tomt. Den attackerande hundens ägare hade ersatt X med 6000 kr avseende hundens värde samt 1 761 kr för annan kostnad till följd av skadan (varav 125 kr hade avsett grundavgift hos veterinären, 1 056 kr kostnad för veterinärundersökning, 280 kr resor, och 300 kr städning). Efter behandlingen hade hunden blivit återställd. Hunden var vid tillfället för attacken oförsäkrad. Veterinärkostnaderna hade uppgått till 20 000 kr. X väckte skadeståndstalan om utfående av ersättning för samtliga kostnader med avdrag för vad som redan hade utgått.

Domskäl

En skada på en hund ses som en sakskada. Följaktligen ses sjukvård som en reparationskostnad i skadeståndslagens (1972:207, SKL) mening. Grundprincipen är att skadestånd för en sakskada ska uppgå till reparationskostnaden, enligt värdeminskning eller till sakens värde i enlighet med skadeståndslagen 5 kap 7§. Genom tidigare praxis har det fastslagits att ersättningsskyldigheten inte ska uppgå till mer än sakens värde.

Högsta domstolen fastslog dock att ett djur inte kan betraktas som vilken sak som helst och att man ska ta hänsyn till detta vid fastställandet av skadeståndets storlek. En hund måste anses ha ett högre värde än marknadsvärdet för hundägaren, det vill säga att den är beskaffad med ett personligt värde för denne. Således kan ersättning utgå för mer än sakens värde. Detta är alltså skäligt trots att det kan röra sig om ett fall där reparationskostnaderna överstiger hundens marknadsvärde. I detta fall påpekade Högsta domstolen att kostnaderna som ägaren till hunden hade haft till följd av attacken var sådana att man rimligen under de rådande omständigheterna kunde vänta sig att hundägaren skulle kunna ta på sig dem. Vidare måste veterinärkostnaderna vara medicinskt grundade och motiverade. Eftersom Högsta domstolen ansåg att skadorna var av denna beskaffenhet fastslogs att skadeståndet såsom ett undantag från huvudregeln även skulle omfatta de kostnader som hundägaren hade haft för veterinärvården. Således bifölls käromålet och skadeståndsskyldighet utdömdes enligt yrkandet.

Sammanfattande kommentarer

Hundägare blev skyldig att ersätta veterinärvårds- och ambulanskostnad efter att dennes hund hade bitit en katt. Beräkning sker enligt SKL 5 kap 7 § SKL. Kostnaderna översteg kattens värde. Detsamma gällde hundägaren vars hund bet en annan hund. Beräkning sker enligt samma lagrum.

Det finns rättspraxis som innebär att man i vissa fall kan göra ett undantag från regeln om att en sakskada endast ersätts upp till sakens värde. Då det rör sig om djur har domstolen beaktat det för djurägaren personliga värdet såsom en faktor att ta hänsyn till vid beräkningen.

Medvållande, strikt ansvar, jakthund sprang in på annans tomt

Göta hovrätts dom 2011-05-06 mål nr. T 30-73-10

Bakgrund

En jakthund hade under jakt sprungit iväg in på en annans gård där flera andra hundar hade vistats. Dessa hundar hade vid ett flertal tillfällen tidigare attackerat vederbörande. Hunden hade även denna gång attackerats och till följd av detta blivit skadad. Hundägarens (X) försäkring hade ersatt halva skadan. X hade väckt talan om utfående av resterande belopp mot ägaren till de andra hundarna (Y).

Domskäl

Hovrätten anmärkte att jakt med löst drivande hund alltid är förenat med en viss risk. En sådan risk är den som i just det här fallet har förverkligats. Alltså att hunden lämnar det egna jaktområdet och springer in på någon annans jaktområde. Detta är något som har accepterats av rättsordningen. Dock menade hovrätten att det till viss mån kan komma att påverka vilka krav man kan ställa som jakthundsägare beträffande hundens säkerhet och rätt till ersättning vid skada.

Grundregeln är att man som hundägare är ansvarig för de skador som ens hund orsakar enligt 19 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen). Detta skärpta ansvar har ibland kunnat jämkas när det gäller hundägarens egen rätt till ersättning för skada på sin hund. Det har ansetts att skador som har nära samband med skadelidandes egna skärpta ansvar är sådant som denne till högre mån ska vara ansvarig för.

Eftersom det saknas en särskild regel om jämkning i tillsynslagen sker jämkning enligt 6 kap 1 § skadeståndslagen (1972:207, SKL). Skada på en hund ses som en sakskada och kan då jämkas enligt vad som är skäligt med hänsyn till vållandet på bägge sidor och omständigheterna i övrigt.

Hovrätten ansåg att X hade varit medveten om risken för att dennes hund skulle springa in på Ys tomt och de hundar som eventuellt kunde vistas där då hen befann sig i närheten av den. Därför hade det ålegat X att företa aktsamhet för att undvika skador. Av vad som framkommit av utredningen hade det framkommit att X inte hade agerat förrän hen förstått att hans hund hade blivit biten. Detta trots att X hade förstått att hunden hade sprungit mot Ys tomt. Dessutom hade X och Ys hundar tidigare kommit i konflikt vilket ytterligare talade för att X borde ha agerat.

Skadeståndet jämkades till hälften. Eftersom ersättning för halva skadan redan hade utgått ur X försäkring lämnades X talan utan bifall.

Sammanfattande kommentar

Skadeståndet jämkades när skadelidande har varit medvållande till skadan.

I detta fall ansåg domstolen att skadelidande hade varit oaktsam eftersom att denne borde ha insett att det förelåg en risk för att hans hund skulle kunna attackeras, men ändå underlät att ens försöka stoppa sin hund. I det fall det inte kan påvisas att skadelidande har varit oaktsam kan strikt skadeståndsansvar (vilket föreligger vid all skada orsakad av hundar) jämkas med hänsyn till det egna skärpta ansvaret.

Skadestånd, flexikoppel

Göta hovrätt Jönköpings dom 2012-12-14, mål nummer T 30-12

Bakgrund

En hundägare (X) hade promenerat med sin hund och mött en person (Y) som för sin kusins räkning var ute och rastade dennes hund. X hade, eftersom hen visste att hens hund kunde uppvisa aggressiva tendenser mot andra hundar, gått ned i diket och hållit in sin hund. Y hade hållit hunden kopplad med ett flexikoppel. Efter att X hund hade bitit Y:s hund hade hundägaren (Z) väckt skadeståndstalan mot X avseende de kostnader som Z hade haft till följd av skadorna. Den totala vårdkostnaden hade uppgått till 63 026 kr. Av detta hade Z:s försäkringsbolag betalat ut 31 800 kr. Meningarna gick isär beträffande omständigheten att X skulle ha gått ned i diket och hållit in sin hund.

Domskäl

Enligt 19 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) har man såsom hundägare ett ansvar att ersätta de kostnader som ens hund orsakar oavsett om man har varit oaktsam eller inte. En skada på en hund klassificeras rättsligt såsom en sakskada, vilken ersätts upp till sakens värde. Det är dock den skadelidande som har att visa att föreutsättningar för skadestånd föreligger. Om den skadelidande har medverkat till skadan och alltså varit oaktsam kan man jämka skadeståndsansvaret med stöd av 6 kap 1 § skadeståndslagen (1972:207, SKL).

Eftersom den enda som närvarat på platsen och som avgett vittnesmål var X, lades dennes utsaga (som hade gjorts under sanningsförsäkran) till grund för bedömningen. Praxis på området ger inte vägledning vad gäller på vilket sätt detta ska ske. Dock har det framhållits i litteratur att skadestånd kan jämkas till hälften när båda parter har strikt ansvar och ingen oaktsamhet är påvisad för endera. Det var en bidragande orsak till skadan att Zs hund hade kunnat röra sig fritt inom kopplets radie som en konsekvens av att denna var kopplad med flexikoppel. Således ansåg hovrätten att Y hade varit medvållande till skadan, och att det var skäligt att X skadeståndsansvar jämkades till hälften. Eftersom detta belopp redan hade utgått ur försäkringen ogillades Zs yrkande.

Sammanfattande kommentar

Användande av flexikoppel kan ligga till grund för att jämka en hundägares strikta skadeståndsansvar. Av domstol kan det ses som att man bidrar till skadan om ens hund blir biten av en annan hund till följd av att den bitna hunden har haft flexikoppel. Bedömningen går i linje med att hunden inom radien för flexikopplets räckvidd kan röra sig fritt och att det således har nära samband med hundägarens eget skärpta ansvar.

FORDRAN – MUNTligt AVTAL

Fordran återköpt hund, bevisbörda muntligt avtal

Vänersborgs tingsrätt dom 2005-10-26, mål nummer FT 4601-04

Bakgrund

En säljare (Y) hade sålt en hund till en köpare (X). Under en hundutställning hade ett muntligt avtal träffats om *återköp*. Enligt X hade parterna under denna tidpunkt träffat ett avtal om att en återköpsskilling på 5000 kr skulle betalas till X. En tid efter hade hunden överlämnats till Y utan att någon återköpssumma hade betalats.

Vid ett senare tillfälle hade Y betalat 1 000 kr till X. X yrkade därför rätt till ersättning av resterande återköpsskilling, 4 000 kr. Y hävdade i första hand att hen inte hade träffat någon överenskommelse om återköpsskilling med X. I andra hand invände Y att X var skyldig Y pengar som skulden i sådant fall skulle kvittas mot (hade kvittningsskilla motfordringar) på 4 300 kr. Dessa avsåg betalning för ett flertal hundutställningar och att Y hade haft hunden inackorderad hos sig.

Domskäl

Som enda bevisning i målet fanns förhör under sanningsförsäkran med Y och X avseende frågan om överenskommelsen om återköpsskilling. Om ord står mot ord är det den som påstår att det föreligger ett avtal som också måste bevisa detta.

Tingsrätten tog följaktligen ställning till ifall X hade lyckats styrka sitt påstående om det muntliga avtalet avseende återköpssumman. TR fann att ingen av Y och X ord kunde sättas framför den andres. Alltså kunde inte X anses ha fullgjort sin bevisbörda vilket ledde till att dennes talan inte kunde vinna bifall.

Sammanfattande kommentar

Ett muntligt avtal om återköpssumma kunde inte styrkas.

Domen påvisar vikten av att upprätta skriftliga handlingar vid ingående av avtal. Även fastän muntliga avtal är bindande mellan parterna, har den som påstår ett visst avtalsinnehåll bevisbördan för detta vid en rättegång. Det betyder att det kan bli svårt att bevisa att avtalet har träffats eller att det innehåller en viss förpliktelse när ord står mot ord och inte återfinns i avtalstext.

FODERVÄRDSAVTAL

Fastställelsetalan, fodervärdsavtal, muntlig hävning

Uppsala tingsrätt dom 2002-02-15, mål nummer T 2610-01

Bakgrund

En överlåtare (Y) hade enligt Svenska kennelklubbens (SKK) fodervärdsavtal, överlåtit en tik till fodervärd (X). Av avtalet hade följt att äganderätten samt avelsrätten bibehölls av överlåtaren. Vidare hade det förelagat en skyldighet för X att medverka till att Y skulle få ut sin avelsrätt. Det hade också förelagat en skyldighet för Y att i god tid meddela X om att Y avsåg att para tiken. Vad gällde kostnaderna hänförliga till avel skulle Y stå för samtliga. Vid ett tillfälle hade X underlåtit att meddela Y om att tiken löpte varpå Y hade misslyckats med att para tiken. Y hade därmed hört av sig till X och meddelat att Y hävde avtalet. Hunden hade inte lämnats tillbaka till Y. Istället hade parterna fortsatt att inrätta sig efter fodervärdsavtalet.

Det förelåg delade meningar om hur tiken skulle användas i avel. Y menade att Y avsåg att para tiken vid ingåendet av avtalet, men att tiken behövde få ett "tuffare psyke" innan det var aktuellt med parning.

Domskäl

Enligt p. 5 i fodervärdsavtalet förelåg en skyldighet för Y att meddela X att denne avsåg att para tiken, och enligt p. 9 en skyldighet för X att omedelbart vid varje löp meddela detta till Y. Tingsrätten påpekade att dessa skyldigheter utifrån avtalet inte kunde anses som bundna till varandra. Oavsett om Y avsåg att para tiken förelåg således en skyldighet för X att underrätta Y om löp. Eftersom att X inte hade gjort det hade hen också brutit mot avtalet.

X hade att bevisa sitt påstående om att det vid avtalets ingående inte var aktuellt med parning. Eftersom att X påstående stod som ensamt bevis och direkt motsades av fodervärdsavtalets innehåll lämnade tingsrätten invändningen utan avseende.

Tingsrätten fastslog att Y hade haft rätt att häva avtalet. X underlåtenhet att meddela Y om att tiken löpte ansågs tillräckligt för att anse att det förelåg grund för hävning. Detta hade också skett muntligen över telefon. X hade bekräftat dessa uppgifter och hade sagt att X hade uppfattat hävningen mer som ett hot, och inte att den var allvarligt menad. Endast den omständigheten att parterna därefter hade fortsatt att inrätta sig efter avtalet kunde inte enligt tingsrätten innebära att den hävning som Y hade gjort skulle betraktas som ogiltig. Det var inte visat att parterna hade förlängt avtalet. Således fastställde tingsrätten att fodervärdsavtalet var hävt.

Sammanfattande kommentar

Avtalsvillkoren i Svenska Kennelklubbens fodervärdsavtal är beskaffade på det sättet att fodervärdens underlåtenhet att underrätta överlåtaren om att tiken löper kan föranleda att avtalet hävs, även om överlåtaren för sent har informerat fodervärden om att denne önskar para tiken. Domstolen kan komma att betrakta ett meddelande om hävning av ett fodervärdsavtal som giltigt även i den mån parterna har fortsatt att inrätta sig efter det. Avtalet fastställdes såsom hävt.

Avtalstolkning, fodervärdsavtal, hävning

Tingsrätten i Härnösands dom 2011-06-07, mål nummer T 599-11

Bakgrund

En person (Y) hade ansökt om handräckning via Kronofogdemyndigheten (KFM) om utfående av en hanhund. Grunden till detta hade varit att fodervärden (X) inte hade lämnat ut hunden i enlighet med ingånget fodervärdsavtal, och således brutit mot avtalet genom att inte hålla hunden disponibel för parning.

Y hade skickat ett elektroniskt postmeddelande till X som då hade upplyst Y om att Y fick vända sig till tingsrätten om Y avsåg att häva avtalet och att X endast ville ha korrespondens via brev. Y hade därefter i ett meddelande via e-post underrättat X om att Y avsåg att para hunden vid ett tillfälle, och hade angivit i mailet att Y ville ha en bekräftelse från X på att Y kunde komma och hämta hunden enligt föreslagen tid. Eftersom Y inte hade fått något svar från X på detta hade Y inte åkt och hämtat hunden. Y hade till följd av detta missat löptillfället. Eftersom Y inte visste ifall X skulle tillhandahålla hunden eller ens hade läst Y meddelande menade Y att X inte kunde anses ha hållit hunden disponibel för parning. X bodde 165 kilometer från Y. Y menade att Y hade rätt att häva avtalet. X invände att X hade hållit hunden disponibel vid det föreslagna tillfället.

Domskäl

Av p.7 i fodervärdsavtalet framgår att fodervärden är skyldig att hålla en hanhund disponibel för överlåtaren när denne önskar nyttja den för parning. Enligt p. 13 har överlåtaren rätt att häva avtalet och utan ersättning återfå hunden om fodervärden har agerat i strid med avtalet.

Tingsrätten fastslog att följande omständigheter var ostridiga i målet. Y hade skickat ett e-post meddelande till X om att Y ville hämta hunden, och vidare att det i detta mail fanns en förfrågan om bekräftelse. Det föreligger inget tvivel om att X underlät att skicka en sådan bekräftelse och att Y inte åkte och hämtade hunden varpå Y missade löptillfället. Orsaken till detta var att Y inte ville riskera att åka 165 kilometer utifrån risken att X inte skulle vara hemma eller vägra lämna ut hunden.

Tingsrätten menade att detta måste ha inneburit ett problematiskt ställningstagande för Y, med tanke på det långa avståndet. Det är den som påstår något som ska visa detta inför domstol (bevisbördan). TR ansåg inte Y ha kunnat visa något annat än att X hade hållit hunden disponibel för överlåtaren vid tillfället eftersom det inte gick att bevisa något annat.

Sammanfattande kommentar

Överlåtaren misslyckades med att visa att fodervärden inte hade hållit hunden disponibel för parning. Om man som överlåtare inte har fått bekräftelse från fodervärd efter att man har underrättat denne om att man avser att avla på tiken vid ett särskilt tillfälle torde man utgå från att fodervärden håller hunden redo. Det är alltså av vikt för överlåtaren att besöka fodervärden, gärna med vittne, om man ska kunna bevisa att hunden inte har hållits disponibel i enlighet med avtalet.

Förlikning, fodervärdsavtal

Hudiksvalls tingsrätts dom 2011-10-11, mål nummer T 611-11

Bakgrund

En person (X) hade drivit en kennel och ägt en hund tillsammans med en annan person (Y). De hade den 7 mars 2010 ingått ett fodervärdsavtal med en tredje person (Z). Av avtalet följde att X och Y hade behållit äganderätten, avelsrätten, samt utställningsrätten till hunden samt att Z hade blivit fodervärd till tiken.

Enligt p. 6 i avtalet var Z skyldig att vårda tiken på ett sådant sätt att X och Y kunde nyttja sina rättigheter enligt avtalet. Z var enligt p. 7 i avtalet också skyldig att hålla tiken disponibel för parning när X och Y ville nyttja dessa rättigheter. Vidare stadgades i p. 8 att Z var skyldig att omedelbart meddela X och Y när tiken hade börjat löpa.

X och Y hade vid ett flertal tillfällen gjort resultatlösa försök att nå Z om att se skicket på tiken inför en planerad utställning. Efter en tid hade de fått ett fotografi på hunden, enligt vilket det var svårt att bedöma hundens skick. Då de hade åkt och hämtat hunden hade det uppdagats att Z hade klippt den. Detta hade medfört att X och Y inte ansåg sig kunna ställa ut hunden. Vidare hade Z underlåtit att meddela X om att tiken löpte varpå X och Y inte hade fått ut sin avelsrätt.

Z hade sedan kommit överens med X och Y om att hunden skulle återgå till dem samt att Z skulle få förköpsrätt när tiken skulle pensioneras från avel. Denna överenskommelse hade träffats muntligen och sedan brutits senare samma dag av Z över telefon. Efter inrådan från SKK hade X och Y behållit tiken och meddelat Z att avtalet var brutet utifrån ovan nämnt. Det hade skickats en skriftlig uppsägning till Z. Den 4 mars 2011 hade X och Y mottagit ett svar från Z där denne uttryckte att hen inte bemötte att avtalet hade brutits.

Domskäl

Efter en förlikning mellan parterna hade tingsrätten beslutat om att stadfästa att Z skulle köpa ut hunden av X och Y och betala 10 000 kr till X och Y senast den 31 oktober 2011, varefter Z skulle bli ägare till hunden och det tidigare träffade fodervärdsavtalet skulle upphöra att gälla. Parterna fick stå sina egna rättegångskostnader. Detta hade överklagats till hovrätten som hade avvisat att ta upp talan till prövning.

Sammanfattande kommentar

Efter inrådan av SKK och eftersom Z inte hade summan att köpa loss hunden beslutades genom ytterligare överenskommelse att hunden skulle återlämnas till X och Y. Överenskommelsen träffades genom att parterna kom överens om att tingsrättens dom inte längre skulle gälla och att Z istället för att utge pengarna, skulle lämna tillbaka hunden. Anledningen och förutsättningen för detta var att fodervärden samtyckte. Det ansågs inte särskilt effektivt att driva in de pengar som Z skulle betala till X och Y genom den stadfästa förlikningen. Hunden lämnades alltså slutligen tillbaka till överlåtarna.

Parterna förlikades i domstol och hävde sedan förlikningsavtalet efter kontakt med SKK.

Avtalstolkning, fodervärdsavtal, överviktig hund inte avtalsbrott

Vänerns tingsrätts dom 2013-12-19, mål nummer FT 2600-13

Bakgrund

En uppfödare (X) hade ingått ett fodervärdsavtal med en person (Y). Hunden hade därefter bott hos, och vårdats av Y i tre år. Vid ett tillfälle hade hunden parats i enlighet med avtalet och därpå fått valpar. I samband med att X och Y vid ett tillfälle hade träffats hade X återtagit hunden.

X menade att det förelåg grund för att anse att fodervärdsavtalet inte längre skulle gälla med anledning av att Y hade begått ett väsentligt avtalsbrott. Hunden hade enligt X varit överviktig på ett sådant sätt att hon inte kunde utnyttja sin avels- och utställningsrätt, vilket hon hade rätt till enligt avtalet. Y förnekade att hen hade gjort sig skyldig till ett avtalsbrott och menade å andra sidan att domstolen skulle jämka avtalet så att äganderätten till hunden skulle tillkomma Y, utan några fler förpliktelser.

Domskäl

Tingsrätten inledde med att konstatera att det saknas särskilda lagregler som är tillämpliga vad gäller tolkningen av ett fodervärdsavtal, men att ledning kan hämtas ur avtalslagens regler rörande vad som ingår i det aktuella avtalet och i vilka fall ett brott mot detta har begåtts. Vidare utredde tingsrätten ifall vad X hade påstått kunde ses som ett sådant. X hade hävdat två anledningar som grund för Ys påstådda avtalsbrott. Dels hade X gjort gällande att Y hållit hunden överviktig på ett sätt att hen inte kunnat avla på denna, vidare hade hunden enligt X mening, inte kunnat delta i utställningar eller tävlingar. Utöver detta menade X att Y hade underlåtit att ta hunden till veterinär i och med att denna hade uppvisat smärtor, vilket också Y måste ha insett.

Tingsrätten fastslog att det måste vara fråga om ett väsentligt avtalsbrott för att X yrkande skulle kunna vinna bifall. Ingenting var visat i målet som tydde på att hunden hade utsatts för någon vanvård. Enligt Y:s vittnesutsaga hade hen kommit tillräta med hundens övervikt efter en kort tid. Y hade därutöver påstått att hen hade frågat X om råd och om hållningen av hunden, samt följt de angivelser som Y då mottagit. Detta påstående hade inte X motbevisat, varför det enligt TR också saknades anledning till att ifrågasätta detta.

Utifrån dessa omständigheter ansågs det inte vara visat att Y hade gjort sig skyldig till något annat regelbrott än att under en kort tid ha hållit hunden överviktig, vilket enligt TR inte utgjorde något annat än ett avtalsbrott av mindre allvarlig karaktär. Därför hade Y haft rätt till att behålla hunden i sin besittning. Alltså fanns det anledning att ifrågasätta att X hade tagit tillbaka hunden av Y. Tingsrätten ansåg dock inte detta vara en sådan omständighet som borde föranleda någon så ingripande åtgärd som jämkning av avtalet. Med anledning av detta förklarade tingsrätten fodervärdsavtalet såsom fortsatt giltigt. X ansågs av tingsrätten ha förlorat målet eftersom hans käromål inte hade vunnit bifall. Med anledning av det fastslog tingsrätten att Y inte behövde ersätta X för dennes rättegångskostnader.

Sammanfattande kommentar

Fodervärdsavtalet var fortsatt giltigt mellan parterna, det är inte ett väsentligt avtalsbrott att under en kort tid hålla en hund överviktig.

Bevisning, bevisbörda, hävning av fodervärdsavtal

Göteborgs tingsrätts dom 2017-04-21, mål nummer FT 10839-16

Bakgrund

En uppfödare (X) hade ingått ett fodervärdsavtal med en fodervärd (Y). Som standardavtal hade SKKs fodervärdsavtal använts. Av det följde att X under avtalets löptid behöll äganderätten till hunden (tiken). Äganderätten skulle ha övergått till fodervärden när villkoren enligt avtalet var uppfyllda, dock senast när tiken hade fyllt 5 år.

X hade väckt talan mot Y om utfående av tiken utifrån ett påstående om att Y hade brutit mot avtalet enligt följande. Enligt p. 6 i avtalet var Y skyldig att vårda hunden på ett sådant sätt att X kunde utnyttja sin rätt, bland annat ställa ut hunden. Y hade klippt tiken vilket enligt X hade omöjliggjort för hen att ställa ut den. Y hade varit skyldig att hålla tiken disponibel för överlåtaren. Y hade förhindrat detta genom att ändra adress. Enligt p. 8 i avtalet hade Y varit skyldig att meddela X när tiken löpte. Eftersom Y inte hade gjort detta hade hen brutit mot avtalet. Y hade utan tillåtelse från X ändrat en röntgentid, vilket stred mot p. 7 i avtalet. Y hade vägrat betala utökade resekostnader till följd av att hen hade flyttat. Dessa omständigheter var enligt X att anse som ett väsentligt kontraktsbrott och följaktligen grund för hävning.

Domskäl

Tingsrätten hade i en särskild skrivelse påtalat vikten av att åberopa bevisning till stöd för sin talan. Det är den som påstår något som måste styrka detta (bevisbördan). I Detta fall påstod X att Y hade gjort sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott. Därför uttalade tingsrätten att X bar bevisbördan. Den enda bevisning som X hade åberopat till styrkande av att klippningen av tikens päls utgjorde ett avtalsbrott var ett veterinärintyg och en mailkonversation. Av veterinärintyget framgick att tikens päls var utan anmärkning och inte vanvårdad. X ansågs inte ha lyckats visa att klippningen hade hindrat henne från att utnyttja sin rätt enligt avtalet.

Y hade vidgått den påstådda flytten men sagt att hen hade informerat X om denna samt genomfört adressändring. Y hade också instämt i att hen hade ändrat tid för röntgen, men att ändringen inte innebar ett brott mot avtalet. X ansåg inte att tiken var olämplig för avel. X hade inte åberopat någon bevisning till stöd för sina påståenden. Enbart ombokningen av röntgentiden kunde inte enligt tingsrätten innebära att X kunde ansetts ha blivit vägrad tillgång till tiken. X hade heller inte åberopat någon bevisning till styrkande av att Y hade underlåtit att meddela X när tiken löpte, eller att X hade vägrat att betala ut kostnader för utökad resväg.

Sammanfattningsvis fastslog tingsrätten att X inte hade lyckats visa att Y hade gjort sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott.

Sammanfattande kommentar

Fallet påvisar vikten av att åberopa bevisning om ett påstått avtalsbrott. Det är den som påstår att ett avtalsbrott föreligger som också måste bevisa detta. Om ord står mot ord i en sådan situation kan inte den som bär bevisbördan vinna bifall.

Överlåtaren lyckades inte bevisa att fodervärd hade gjort sig skyldig till ett väsentligt avtalsbrott.

Fodervärdsavtal fortsatt gällande mellan parterna

Hudiksvalls tingsrätts dom 2016-06-30, mål nummer FT 2643-15

Bakgrund

En uppfödare (X) hade ingått ett fodervärdsavtal med en fodervärd (Y) den 3 juli 2014. Hunden hade lämnats över till X igen den 27 juni 2015. Den 29 juni och den 6 juli hade Y skickat ett sms om att hen ville ta hem hunden. I det senare sms:et hade X svarat att hunden skulle stanna hos hen. X hade påstått att avtalet inte längre var gällande och hade inte återlämnat hunden till Y. I första hand ansåg X att de hade träffat en muntlig överenskommelse om återtagande, och i andra hand hade X hävdat att Y inte hade agerat i enlighet med fodervärdsavtalet och att hen därför hade rätt att säga upp det. X hade menat att hunden hade utvecklat tydliga beteendestörningar efter att ha varit hos Y. Dessa skulle ha kommit till uttryck under en valträff oktober 2014, i samband med ett BPH-test 2016, samt i samband med återlämnandet av hunden. X hade gjort en betalning via bank till Y den 10 juli och hade också tecknat en försäkring för hunden. Hunden hade inte blivit mogen för avel förrän den var två år gammal.

I målet hade bevisningen bestått av förhör under sanningsförsäkran med X och Y, en mängd andra personer samt sms-konversationer, journalutdrag från Uppfödar- och kennelkonsulentkommittén på SKK, en skrivelse från SKK, samt ett överföringsuppdrag från en bank.

Domskäl

Tingsrätten resonerade inledningsvis om ifall parterna hade träffat en överenskommelse om återtagande. De sms som hade åberopats som bevisning gav stöd för att parterna hade varit av olika uppfattning om huruvida avtalet var fortsatt gällande. Dessa kunde således inte ligga till grund för att klarlägga vilken överenskommelse som hade träffats. X och Y hade olika uppfattning om vad de muntligen hade avtalat om i samband med återlämnandet av hunden. Eftersom det är den som påstår att ett visst avtal har träffats som också måste bevisa detta (har bevisbördan) fastslog tingsrätten att X inte hade lyckats visa att parterna hade träffat ett avtal om definitivt återlämnande av hunden.

Kvar återstod frågan ifall Y hade vårdat hunden i strid med fodervärdsavtalet. De anmärkningar som gjorts mot Y beträffande att X inte hade fått ut sin avelsrätt var hänförliga till tiden då hunden inte kunde nyttjas i avel. Angående valträffen ansåg inte tingsrätten att det var visat att de beteenden som där hade kommit till uttryck var ett resultat av Ys bristande omvårdnad. Det var utrett att hunden under BPH-testet hade krupit på golvet och kissat inomhus, samt att Y hade uttalat sig olämpligt. Hunden hade dock klarat testet. Det ansågs inte utrett att hundens påstådda beteende i samband med återlämnandet berodde på Y. Y hade påstått att hen hade försökt följa X anvisningar, vilket inte hade motbevisats av X. Det förelåg oenighet om vad betalningen hade avsett. Bara betalningen betydde inte att avtalet hade det innehåll som X hade påstått, inte heller att hen tecknat försäkring på hunden.

X hade således inte haft rätt att häva avtalet och ta tillbaka hunden. Tingsrätten biföll begäran om att hunden skulle återlämnas till Y.

Sammanfattande kommentar

Muntligt avtal om hävning var inte bevisat. Det ska mycket till för att domstolen ska anse att en fodervärd brister i omvårdnaden av hunden på ett sådant sätt att fodervärdsavtalet ska hävas.

OMHÄNDERTAGANDE

Omhändertagande, upphävning av avlivningsbeslut enligt tillsynslagen

Förvaltningsrättens i Malmö dom 2010-05-12, mål nummer 6842-10

Bakgrund

En tik av rasen *american staffordshire terrier* hade bitit en person (Y) i hakan så att denne hade fått föras till sjukhus och sys med 30 stygn, efter en situation där ägaren till hunden (X) och Y talat med upprörda röster med varandra bredvid tiken och dess nyfödda valpkull. Attacken hade skett den 3 april 2010. Polismyndigheten hade därefter den 6 april 2010 beslutat om omhändertagande samt avlivning av hunden i enlighet med 11–12 §§ lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen). Hunden hade fött en kull valpar den 26 mars 2010, och opererats för akut livmoderinflammation den 16 april 2010.

X bestred polisens avlivningsbeslut och hade yrkat att hen skulle få tillbaka hunden, alternativt att polisen skulle förelägga henne mindre ingripande åtgärder såsom koppelvång, eller munkorg.

Domskäl

Enligt 12 § 2 p. tillsynslagen får polisen, efter utredning, besluta om att en hund ska avlivas om det finns fara för människor eller djur, eller annars föreligger särskilda skäl.

Händelseförloppet som ledde fram till attacken var inte helt klarlagt i och med att de förhörda personernas vittnesmål gick isär. Följande ansågs dock klarlagt. Hallen som attacken skett i var liten, personen som blivit biten hade aldrig tidigare träffat tiken. I rummet intill hallen hade hundens nyfödda valpar funnits. Hunden hade skällt och X och Y hade argumenterat högljutt med varandra. I samband med att polisen hade kommit till platsen hade X uppgett att hen trodde att hunden var sjuk. Dessutom hade hunden en kort tid efter omhändertagandet opererats för akut livmoderinflammation. Förvaltningsdomstolen drog slutsatsen att det måste anses klarlagt att hunden var sjuk redan vid tidpunkten för bettet. Enligt förarbeten till bestämmelserna utefter vilka polisen hade utfärdat beslutet om omhändertagande och avlivning, ska man som hundägare ges ett visst utrymme att begå smärre misstag eller hamna i en situation där hunden reagerar på ett oväntat sätt.

Enligt sakkunnigutlåtanden hade hunden försökt skydda sina valpar. Eftersom beteendet utifrån detta och sjukdomen var att anse som normalt, hävdades att hunden egentligen inte var farlig. Av besiktningsprotokollet samt förhör med polisman under muntlig förhandling framgick att hunden inte visade på aggressiva inslag, utan snarare rädsla.

Då hunden inte tidigare hade påvisat någon särskild aggressivitet, och det därmed måste kunna antagits som oväntat att den skulle ha bitit någon, samt att beteendet enligt sakkunniga hade varit normalt efter omständigheterna bedömdes risken till att hunden på nytt skulle bita någon som liten. Därför fann domstolen att avlivningsbeslutet skulle upphävas. Dock påpekade domstolen att det fanns anledning att betvivla Xs vilja att utföra tillsyn över hunden, varför X förelades att genomgå en utbildning om att förstå och hantera sin hunds beteende (TACT-utbildning).

Sammanfattande kommentar

Upphävning av polisens beslut om omhändertagande samt avlivning av en hund enligt 11-12 11 tillsynslagen.

Som hundägare har man en viss felmarginal i fall där ens hund attackerat annan vad gäller beslut om avlivning. Det kan av domstol ses som ett normalt beteende att en tik påvisar aggressivitet i det fall denne har ont, skyddar sin valpkull, samt befinner sig i en trängd situation.

Omhändertagande av hundar

Kammarrätten i Göteborgs dom 2013-10-30, mål nummer 7015-12

Bakgrund

En person (X) hade förelagts förbud av Gävleborgs län att inneha och föda upp hund. På beslut av länsstyrelsen i Skåne län, hade en mängd hundar omhändertagits av en annan person (Y) med stöd av 29 och 31 §§ djurskyddslagen (1988:534, DL). Anledningen till detta hade varit att det uppdagats ett bulvanförhållande där X hade agerat som den egentlige ägaren av hundarna, och att det hade förelegat ett påtagligt missförhållande vad gällde skötseln av hundarna. Beslutet hade överklagats av Y som menade att länsstyrelsen i Skåne län inte hade fått grunda omhändertagandet på ett beslut som fattats av Gävleborgs län. Förvaltningsrätten hade instämt i detta, varpå länsstyrelsen i Skåne län hade överklagat förvaltningsrättens dom till kammarrätten.

Domskäl

Kammarrätten menade att det finns en omfattande praxis på området, där ett beslut såsom det aktuella är personligt och följaktligen inte beroende av var man som hundägare befinner sig, eller av vilket län som utfärdar det. Således fastslog kammarrätten att länsstyrelsen i Skåne län hade agerat korrekt då de grundade beslutet om omhändertagandet på föreläggandet från Gävleborgs län. Följden av detta blev att förvaltningsrättens avgöranden skulle upphävas, varpå målet återförvisades dit för fortsatt handläggning.

Sammanfattande kommentar

Det har ingen betydelse att hundägaren har förelagts ett förbud på beslut av en viss länsstyrelse vad gäller möjligheten för en annan länsstyrelse att vidta åtgärder på grundval detta. Ett beslut om djurförbud är gällande i andra kommuner än den kommun som företog beslutet, och ska inte kringgå.

DJURFÖRBUD

Djurförbud, ta hem hund mot veterinärs inrådan

Kammarrätten i Göteborgs dom 2015-06-17, mål nummer 913-15

Bakgrund

En person (X) hade förelagts *förbud att inneha djur* av länsstyrelsen i enlighet med 26 § djurskyddslagen (1988:534, DL) utifrån följande omständigheter. Länsstyrelsen hade genomfört en kontroll av X djurhållning under vilken det hade framkommit att X hade tagit hem en hund i strid med veterinärens rekommendationer. Vid besöket hade X förelagts att uppsöka veterinär för vård vad gällde två hundar. Den ena hunden hade kort efter kontrollbesöket avlidit av okänd anledning. Länsstyrelsens beslut hade delgivits X efter att hunden hade avlidit. X hade inte inkommit med intyg från veterinär, utan istället skickat in journalanteckning gällande den ännu inte avlidna hunden. Länsstyrelsens beslut hade överklagats av X till kammarrätten.

Domskäl

Enligt 29 § 1 st. 1 p. DL kan en länsstyrelse meddela förbud mot att inneha djur om en person inte följer ett föreläggande som har meddelats, samt om detta är av väsentlig betydelse ur djurskyddssynpunkt. Enligt samma stycke 2 p. kan samma förbud meddelas mot den som väsentligen försummar tillsynen eller vården av ett djur.

X hade inte haft möjlighet att följa föreläggandet avseende den döda hunden eftersom denna hade avlidit innan beslutet hade delgivits X. Avseende den andra hunden konstaterade KR att X hade haft möjlighet att följa föreläggandet. Det hade framgått att X istället för veterinärintyg hade lämnat ett journalutdrag till styrkande av att hen varit hos veterinär. Kammarrätten menade att det utifrån endast denna omständighet inte fanns fog för att ålägga X ett förbud mot att inneha djur enligt 29 § 1 st. 1 p.

Fråga kvarstod huruvida X kunde förbjudas att inneha djur enligt 29 § 1 st. 2 p. Det hade framgått av journalutdrag att hunden hade haft dåligt blodsocker. Enligt veterinär hade blodsockret sannolikt sitt ursprung i en underliggande sjukdom. X hade trots veterinärs avrådan tagit hem hunden. Veterinären hade uttalat att hen rekommenderade att hunden avlivades om den blev sämre. Vid länsstyrelsens kontroll hade hunden visat samma symptom som tidigare, och enligt X egen uppgift också avlidit en kort tid därefter. X hade inte företagit någon kontakt med veterinär varken inför eller efter att hunden hade dött, varpå dödsorsaken alltså var okänd. Även om kammarrätten påtalade att det fanns anledning att hysa viss oro för X djurhållning fastslogs utifrån detta att det inte förelåg sådana omständigheter som med tillräcklighet talade för att X hade försummat sin djurhållning till den grad att det var möjligt att påföra denne ett förbud mot att inneha djur.

Sammanfattande kommentar

Djurförbud är en ingripande åtgärd och det ska mycket till för att ett sådant ska utfärdas.

Länsstyrelsen hade inte fog att utfärda beslut om förbud för X att inneha djur enligt KR.

HYRESRÄTT - JORDABALKEN

Ordningsföreskrift från hyresvärd - förbud mot kamphund

Protokollbeslut från hyresnämnden 2010-12-22

Bakgrund

Ett par (X) hade genom lägenhetsbyte ingått hyresavtal med en hyresvärd (Y). Bifogat till hyresavtalet fanns en bilaga med förbud mot att inneha kamphund. Paret hade undertecknat avtalet men inte bilagan och skickat tillbaka detta till hyresvärden. En tid senare hade paret undertecknat även bilagan. Sedan det hade uppdagats att X hade hundar av rasen american staffordshire terrier hade Y försökt säga upp hyreskontraktet. X hade motsatt sig detta. Parterna var överens om att X hundar inte hade orsakat någon annan hyresgäst olägenhet, samt att X hade skött tillsynen av hundarna bra.

Hyresnämndens skäl

Inledningsvis menade hyresnämnden att en ensidigt godkänt ordningsföreskrift från hyresvärdens sida inte kan ha någon verkan som en del av hyresavtalet. Om parterna har ingått ett avtal om en sådan ordningsföreskrift är villkoret dock gällande. Hyresnämnden påtalade att hyresavtalet kunde anses som förverkat enligt 12 kap 25 § jordabalken (1970:994, JB) om hundarna skulle ha orsakat särskilda störningar. Några sådana störningar förelåg inte i det aktuella fallet.

Eftersom avtal om förbud mot kamphund förelåg och american staffordshire terrier betecknas som en sådan hade X begått ett avtalsbrott genom innehavandet. Hyresnämnden tog följaktligen ställning till ifall detta var grund för förverkande av hyresrätten enligt 12 kap 46 § 1 st. 1 p. och 42 § 1 st. 8 p jordabalken. För att nämnd förverkandegrund ska få genomslag krävs att avtalsbrottet är av synnerlig vikt för hyresvärden. Det ansågs inte vara av synnerlig vikt att villkoret upprätthölls.

Vidare undersöktes ifall hyresgästen hade åsidosatt sina förpliktelser på ett sådant sätt att avtalet i vart fall inte borde förlängas. När uthyrningen har skett i andra hand finns det vissa krav på hyresvärden om att upplysa hyresgästen om avvikande föreskrifter från de som tidigare hyresgäster har haft. Senast i tid med att hyresvärden godkände bytet borde hen ha informerat om avvikelsen, vilket inte hade skett. Alltså saknades anledning till att avtalet inte skulle förlängas.

Slutligen undersökte hyresnämnden ifall det fanns någon annan anledning till att hyresförhållandet skulle upphöra enligt 12 kap 46 § 1 st. 10 JB. Hyresnämnden uttalade att hyresgästens intresse av att bo kvar övervägde hyresvärdens intresse av att hyra ut lägenheten till någon annan hyresgäst som inte innehar en kamphund, och att det inte fanns något annat skäl till att hyresförhållandet skulle upphöra.

Sammanfattande kommentar

En ordningsföreskrift om förbud mot kamphund kunde anses gällande. Hyresrätten var dock inte förverkad och rätt till förlängning av hyresavtalet förelåg trots överträdelsen.

Hyresvärden har möjlighet att införa regler om förbud mot kamphund i hyresavtalet. Om man som hyresgäst undertecknar bilaga om förbud mot att inneha kamphund, ingår detta som en del av det befintliga hyresavtalet, och är gällande mellan parterna. När man ingår ett hyresavtal i andra hand är det hyresvärdens ansvar att tala om särskilda villkor om förbud mot att inneha kamphund i det fall dessa frångår de regler som förstahandshyresgästen hade haft.

BROTT ENLIGT MILJÖBALKEN

Störning enligt miljöbalken, hundskall

Växjö tingsrätts dom 2010-10-26, mål nummer M 1347-10

Bakgrund

Ett par (X) hade ett flertal hundar på sin tomt som hade *skällt både nattetid och dagtid* när ingen hade varit närvarande. Ett annat par (Y) som var pensionerade och hemma dagtid hade störts av skallen. För att hålla hundarna tysta nattetid hade paret sedan en tid tillbaka förvarat hundarna inomhus under nätterna. Skallen på dagtid hade kvarstått. Y väckte talan om att X skulle förpliktas vidta åtgärder för att få slut på skällandet. Y och X bodde 150 meter från varandra.

Domskäl

Enligt 36 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska husdjur förvaras och skötas så att olägenheter för människors hälsa inte uppkommer. Detta innebär enligt 9 kap. 3 § miljöbalken (1988:808, MB) att en sådan störning som enligt hygienisk eller medicinsk bedömning kan påverka hälsan skadligt, och som inte endast är av tillfällig karaktär, är att anse som störning enligt miljöbalken.

Utredningen talade för att skallen inte var så ihållande som Y gjorde gällande. Om hundarna verkligen hade skällt hela dagarna så skulle utredningen ha gett stöd för detta. Skallen kunde dock inte ses som rent tillfälliga eftersom att hundarna hade skällt så fort någon passerade tomten utanför. Således måste det kunna fastställas såsom sannolikt att dessa hade upplevts som störande av Y.

Bedömningen av ifall skallen hade utgjort störningar enligt vad som avses med lagen behövde utgå från vad man som granne i allmänhet ska behöva tåla, och inte från hur någon i ett enskilt fall upplever dem. Viss förekomst av hundskall ska anses som normalt och alltså som något som en granne rimligen ska behöva tåla. Detta så länge inte skallen blir alltför ihållande. I fallet fanns det ett avstånd på 150 meter mellan paren. Tingsrätten påpekade att detta avstånd är relativt stort, och att skall av den omfattning som utredningen gav stöd för, med hänsyn till avståndet inte kunde anses utgöra störningar enligt miljöbalken.

Skall nattetid är typiskt sådana skall som är av arten att man som granne inte ska behöva stå ut med dem. I detta fall hade skallen nattetid redan åtgärdats varför yrkandet inte bifölls.

Sammanfattande kommentar

Vad som krävs för att hundskall ska anses utgöra störning enligt vad som avses i 36 § förordning (1989:899) om miljöfarlig verksamhet och 9 kapitlet 3 § MB, ska vara en varaktig olägenhet som påverkar hälsan.

Grannar förväntas tåla visst oljud. Skall nattetid ska dock anses utgöra störningar. Likaså skall som sker i tillräckligt hög mån. Här ska utöver vilken tid på dygnet skallen sker, särskilt beaktas hur pass kontinuerliga samt återkommande skallen är.

Skällande hundar, störning

Miljödomstolens dom 2011-02-03, mål nummer M 2948-10

Bakgrund

Det hade inkommit ett klagomål till länsstyrelsen om skällande hundar på en fastighet i ett tätbebyggt villaområde. Hundägarna som bodde på tomten hade vid ett flertal tillfällen efter klagomål från grannar försett dessa med nycklar så att de kunde släppa in hundarna om de störde. Vidare hade de försäkrat sig hos några av grannarna om att dessa inte blev störda av hundskallen. Efter en inspektion hade miljö- och hälskydds-nämnden beslutat om att förelägga hundägarna att hålla sina hundar inomhus om de inte var närvarande och utövade omedelbar tillsyn över dessa. Vidare skulle hundarna omgående tystas i de fall de började skälla eller yla. Beslutet hade överklagats upp till miljödomstolen. Hundägarna hade begärt muntlig förhandling i miljödomstolen.

Domskäl

En störning enligt 9 kap 3 § miljöbalken (MB) definieras som en olägenhet för människors hälsa som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Detta ska anses omfatta även en sådan störning som påverkar välbefinnandet i inte ringa grad. För att störningen inte ska anses som tillfällig krävs att den återkommer vid flera tillfällen.

Miljödomstolen resonerade enligt följande. Målet var tillräckligt utrett och en muntlig redogörelse för omständigheterna kunde således inte tillföra något ytterligare till utredningen. Ansökan om muntlig förhandling avslogs alltså. Hundskall kan uppfattas som ett skarpt och störande läte. Utredningen visade att skallen ofta pågick under längre perioder i sträck. Hundägarna hade vid ett flertal tillfällen företagit olika åtgärder som tydde på att de var medvetna om hundskallen samt att dessa kunde vara störande för grannarna. Miljödomstolen betraktade skallen som ett frekvent inslag i de närboendes miljö. Skall av den omfattning som det var fråga om i förevarande fall ansåg miljödomstolen gå utöver vad man som granne ska behöva tåla. Särskilt eftersom det i detta fall rörde sig om ett tätbebyggt villaområde. Det fastslogs att nämnden hade haft fog för föreläggandebeslutet.

En extra avgift kan påföras någon som får ett klagomål från allmänheten som inte har varit obefogad. Tillsynen var i detta fall ett resultat av upprepade klagomål från grannar. Dessutom hade tillsynen lett fram till konkreta åtgärder. Eftersom anmälan till nämnden inte bedömdes såsom obefogad påfördes hundägarna tillsynsavgift enligt gällande taxa, avseende den tid som lagts på ärendet.

Sammanfattande kommentar

Skällande hundar dagtid i ett tätbebyggt villaområde nådde upp till vad som kan anses såsom störning enligt 9 kap 3 § MB (var tillräckligt frekvent).

Om man bor i ett tätbebyggt område har domstolen ansett att sådana skall som är av särskilt återkommande och varaktig karaktär går utöver vad grannar ska behöva tåla.

Tillsynsärende avseende hundskall nattetid, föreläggande

Mark-och miljööverdomstolens dom 2017-06-22, mål nummer M 8572-16

Bakgrund

En person (X) hade klagat till miljö- och byggenheten i kommunen på en grannes (Y) hundar som hade skällt nattetid. X och Y hade bott i ett tätbebyggt bostadsområde. Det hade varit ungefär 12 meter mellan X sovrumsfönster och hundarna. Byggnadsnämnden hade beslutat att inte vidta några åtgärder mot Y utifrån klagomålet med hänsyn till att hundarna inte bedömdes skälla i sådan omfattning att skallen hade utgjort en olägenhet för människors hälsa. Beslutet hade överklagats till länsstyrelsen i Kronobergs län som hade instämt i uppfattningen.

Nämnden hade under ett sporadiskt besök hos Y konstaterat att hundarna endast hade skällt vid något enstaka tillfälle. Nämnden hade också uppmanat X att föra dagbok över när, och hur länge hundarna skällde. Ingen ny information hade inkommit från X till nämnden varefter de hade avskrivit ärendet.

Domskäl

Enligt 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808, MB) avses med olägenhet för människors hälsa störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Av X uppgifter framgick att hen hade störts av hundskall på nätterna. Av störningsdagboken framkom att dessa inte var helt tillfälliga. Någon annat än sporadiska hundskall går utöver vad man som granne kan förvänta sig i ett tätbebyggt bostadsområde när skallen sker nattetid. Mark- och miljööverdomstolen beaktade det korta avståndet mellan X och Y och vad som hade framkommit i målet om förekomsten av hundskall, och fann att det fanns skäl till att förelägga Y att hålla hundarna inomhus mellan 22:00 och 06:00. Ett sådant ingripande var inte att anse som mer än vad som krävs. Föreläggandet förenades inte med vite eftersom det saknades anledning att misstänka att Y inte skulle följa det.

Sammanfattande kommentar

Hundskall nattetid är typiskt sådana störningar som 9 kap 3 § miljöbalken tar sikte på. Detta anses gå utöver vad man som granne ska behöva tåla i ett tätbebyggt bostadsområde. Skallen får dock inte vara sporadiska och de måste kunna styrkas.

BROTT ENLIGT BROTTSBALKEN

Vållande till kroppsskada, lössläppt hund

Svea hovrätts dom 2011-04-14, mål nummer B 10195-10

Bakgrund

En hund av rasen briard hade varit löskopplad och hoppat på en person (X), varpå denne hade åsamkats skada i form av ett djupt sår på armen. Fråga uppkom huruvida hundägaren (Y) kunde göras ansvarig för *vållande till kroppsskada* enligt Brottsbalken (1962:700, BrB) 3 kap 8 §. I samband med attacken hade polis tillkallats till platsen varpå hunden hade visat aggressiva tendenser gentemot en polisman.

Domskäl

Enligt 3 kap 8 § BrB kan man bli straffrättsligt ansvarig för vållande till kroppsskada om man av oaktsamhet handlar på ett sätt så att det orsakar någon annan en kroppsskada.

Hovrätten konstaterade att det kunde anses såsom utrett i målet att hunden hade hoppat upp mot X och att denne i samband med detta hade fått en djup sårskada på armen. Utifrån bevisningen i form av två vittnesutsagor kunde domstolen vidare fastslå att det kunde anses styrkt att skadan hade uppkommit till följd av att hunden hade bitit X.

Enligt en sakkunnigs uppgifter om att hund av den aktuella rasen borde hållas kopplad, hur hunden hade betett sig mot den polisman som närvarat vid platsen för attacken, samt utifrån vittnesuppgifter om att hunden skulle ha betett sig arttypiskt kunde slutsatsen dras att Y genom att hålla hunden lössläppt hade varit oaktsam. Y kunde dels ha ansetts haft insikt gällande risken i hur hund av den aktuella beskaftenheten skulle kunna komma att agera gentemot andra människor. Vidare borde hen ha förstått att det fanns en risk för att det skulle finnas andra människor på platsen.

Eftersom omständigheterna i fallet kunde anses styrkta, och Y hade varit oaktsam genom att hålla hunden lössläppts fastslog hovrätten att Y var skyldig till vållande till kroppsskada. Påföljden bestämdes till 80 dagsböter. Utöver detta utgick 4 400 kr som kompensation för sveda och värk.

Sammanfattande kommentar

Man kan göra sig skyldig till vållande till kroppsskada genom att hålla sin hund lössläppt på plats där det finns andra människor i fallet då hunden attackerar annan.

Fallet påvisar vikten av att hålla sin hund kopplad i den mån hunden är av sådan ras som rent typiskt kan komma att visa aggressiva tendenser gentemot andra. I den mån det kan påvisas hundägaren har förstått detta kan det göras gällande att hundägaren genom att inte hålla hunden kopplad har varit oaktsam. Påföljden torde stanna vid bötesstraff samt eventuell kompensation för sveda och värk enligt enskilt anspråk.

Olovligt förfogande, häleri

Tingsrättens dom från 2003-02-03, mål nummer 3190-02

Bakgrund

En person (X) med alkoholproblem hade avtalat med en annan person (Y) om att Y vid tillfälle för återfall i alkoholmissbruk skulle ta över X hund. Y hade hämtat hunden hos X vid ett tillfälle där X varit kraftigt berusad. Vid hämtningen hade Y fått samtliga handlingar rörande hunden. När X sedan hade velat ha tillbaka hunden hade Y vägrat att lämna ut denna. X menade att avsikten aldrig hade varit att ge bort hunden, utan att endast låta Y omhänderta den till X hade kommit ur sitt alkoholmissbruk. Y hade lämnat ut hunden till en tredje person (Z).

X väckte åtal med yrkanden om att Y gjort sig skyldig till olovligt förfogande enligt 4 kap. 4 § brottsbalken (1967:200, BrB), samt att Z genom att befatta sig med hunden hade gjort sig skyldig till häleri alternativt häleriförseelse (9 kap. 6-7 §§ BrB).

Domskäl

Enligt 10 kap 4 § BrB ska den som vidtar åtgärd med egendom som han eller hon har i besittning, men till vilken ägande- eller säkerhetsrätt är förbehållen eller tillförsäkrad eller annars tillkommer någon annan, varigenom egendomen frånhänds den andre eller denne på annat sätt berövas sin rätt, dömas för olovligt förfogande till böter eller fängelse i högst ett år. Enligt 9 kap 6 § BrB ska den som på ett sätt som är ägnat att försvåra ett återställande och tar befattning med något som är frånhänt annan genom brott, dömas för häleri till fängelse i högst två år. Om brottet är att anse som ringa, döms för häleriförseelse till böter eller fängelse i högst sex månader (7 §).

Äganderätten var avgörande för frågan huruvida Y och Z hade gjort sig skyldiga till de brott som de stod åtalade för. I vittnesförhör med X, Y och Z hade det framkommit att X vid tillfället då Y hämtade hunden varit kraftigt berusad, att handlingarna rörande hunden hade lämnats över, samt att utredningen kunde styrka att X inför överlåtelsen hade uttalat sig på sätt som indikerat att X förstod att hen inte skulle ha kvar hunden i det fall hen återföll i sitt drickande.

TR påtalade att det måste kunna uteslutas att det förhöll sig på det sätt som Y hade hävdat för att ansvar skulle kunna ådömas denne och Z. Utifrån utredningen framkom det enligt TR inte sådana bevis som talade för att Y:s version av händelseförloppet kunde uteslutas, tvärtom kunde TR utifrån omständigheterna dra slutsatsen att Y hade förvärvat hunden med äganderätt. Därför ogillades åtalet.

Sammanfattande kommentar

Det är viktigt att inte ge ifrån sig handlingar rörande hunden, samt att upprätta ett tydligt avtal (ett inackorderingsavtal) om man endast avser att någon annan ska vårda ens hund över en tid.

Grov smuggling av hundar

Högsta Domstolens dom 2018-07-14, mål nummer B 3079-17

Bakgrund

Ett par (X och Y) hade fört in totalt nio hundar i Sverige från Serbien och sålt dessa via Blocket. Hundarnas införsel hade inte anmälts till Tullverket för behandling. Serbien är inte listat på Jordbruksverkets webbplats och bedöms som ett land där rabie-situationen är okontrollerad eller omöjlig att bedöma. X och Y hade åtalats för tre fall av grov smuggling. Av gärningsbeskrivningarna framkom följande. X och Y har tillsammans, i samband med införsel till landet underlåtit att anmäla minst två hundar (dvärgpinscher), 8 hundar (pekineser och belgiska vallhundar), och en hund (shar pei) till tullbehandling. Alla hundar utom en hade fått avlivas efter beslut från Jordbruksverket med hänsyn till risken för smittspridning av rabies.

X hade arbetat med hunduppfödning i Serbien och hade fött upp några av de hundar som omfattades av åtalet. Y hade varit ägare till två av hundarna enligt ett hundpass som hade utfärdats av serbisk veterinär och hade vidgått att hen befann sig i Serbien när hen eller hen tillsammans med X chipmärkte vissa av hundarna och skaffade pass hos veterinären. X hade varit ägare till resterande hundar. Bevisningen bestod av en stor mängd vittnesmål från hundköpare, Blocketannonserna, hundpassen, kontoutdrag från Ys konto och en mängd intyg från svensk respektive serbisk veterinär.

Domskäl

Enligt 3 § 1 st. och 5 § lag (2000:1225) om straff för smuggling ska den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, dömas för smuggling till böter eller fängelse i högst två år.

Utifrån bevisningen var det klarlagt att Y hade lagt ut flera av hundarna på Blocket och att detta hade skett ett fåtal dagar efter att hundpass hade utfärdats för dessa i Serbien. Det var genom utredningen också visat att det var X och Y som hade stått för försäljningen och att det inte hade skett för någon annans räkning. Utifrån omständigheterna var det uppenbart att X och Y känt till de krav som ställs för införsel av hundar från Serbien till Sverige. X och Y hade i samförstånd ombesörjt den olovliga införseln av hundarna. De var således att betrakta som gärningsmän. Det fanns fog för att fälla dem till ansvar. Varje införsel var ett separat brott.

Frågan som kvarstod var om brottsligheten var att betrakta som grov. Brottsligheten hade utövats med systematik då det rörde sig om tre separata tillfällen och för egen vinning. Rabies är en sjukdom som kan smitta från hund till hund och till människa, med potentiellt dödlig utgång. Sverige är i nuläget fritt från rabies. Högsta domstolen fastslog att det är ett betydande samhällsintresse att det förblir så. Smugglingen bedömdes således som grov varpå påföljden bestämdes till 6 månaders fängelse.

Sammanfattande kommentar

Flera fall av grov smuggling. Smugglingen hade skett genom tre separata händelser från ett land som inte fanns listat på Jordbruksverkets webbplats och som således var okontrollerat för rabies.

Ett fall av grov smuggling med påföljden 6 månaders fängelse.

Djurplågeri, underlåta att ta hund till veterinär, vanvård av hund

Umeå tingsrätts dom 2014-10-16, mål nummer B938-14

Bakgrund

En hundägare (X) hade åtalats för djurplågeri enligt 16 kap 13 § brottsbalken (1962:700, BrB) utefter följande omständigheter, vilka följde av gärningsbeskrivningen. X hade inte tillsett sin hund veterinärvård mellan 1 augusti till den 13 september 2013, trots att detta varit nödvändigt. Hunden hade varit kraftigt uttorkad, avmagrad, haft sår på hasorna samt inflammerade sår på hornhinnan.

Till styrkande av detta hade det åberopats bevisning i form av ett veterinärintyg, journalanteckningar samt vittnesförhör med två personer. Av den skriftliga bevisningen framgick att hunden hade hornhinneskador på båda ögonen, sårskada på huden, sår på vardera hasspetsen, samt saknade en tand i överkäken. Utöver detta framgick att hunden var mager och bedömdes av veterinär såsom 1.5 på en 5-gradig skala vad gällde hullet.

Domskäl

Enligt 16 kap 13 § BrB ska den som av uppsåt eller grov oaktsamhet genom misshandel, överansträngning, eller vanvård, eller på annat sätt otillbörligen utsätter ett djur för lidande, dömas för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år.

Av vittnesförhören framgick följande. Hunden var inte pigg, utan väldigt mager och verkade hängig. Vederbörande trodde inte att hunden skulle överleva. En veterinär hade bedömt hundens hull vara 1.5 på en 5-gradig skala där 1 i princip bara är skelett och 5 är överviktig. Vidare hade enligt förhör hunden allvarliga sår på hornhinnorna med längre läketid än vad som är normalt.

Tingsrätten fann utifrån detta att det var utrett att hunden hade krävt omedelbar veterinärvård. X hade under perioden 1 augusti till 13 september inte tillsett att hunden fick sådan vård. Följaktligen hade X, då denne borde ha insett att hunden hade dessa skador utsatt hunden för sådan vanvård att den även utsatts för sådant otillbörligt lidande som föranleder straffansvar. Alltså hade X genom att underlåta att ta hunden till veterinär varit grovt oaktsam. Därmed var rekvisiten för djurplågeri uppfyllda och åtalet kunde bifallas. Påföljden bestämdes till höga dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Underlåtenhet att ta sin hund till veterinär utgjorde djurplågeri (vanvård).

Fallet påvisar vikten av att man som hundägare tillser att sin hund får behövlig vård. Det är straffbart såsom djurplågeri att vanvårda sin hund genom att inte ta den till veterinär när det uppkommer en skada på hunden.

Djurplågeri, brott mot djurskyddslagen, instängda hundar

Svea hovrätts dom 2011-05-26, mål nummer B 613-11

Bakgrund

En hundägare (X) hade åtalats för djurplågeri enligt 16 kap 13 § Brottsbalken (1962:700, BrB) och brott mot djurskyddslagen (1998:534, DL).

Av gärningsbeskrivningen hade följande framgått. X hade med avsikt, på ett otillbörligt sätt hållit en hund permanent, eller i vart fall längre tid än två timmar åt gången, uppbunden vid ett träd med ett tre meter långt koppel samt förvarat hunden i sin bil i vart fall längre än två timmar åt gången.

X hade haft fem hundar instängda i en hage utanför sin bostad under en månad, utan att rengöra denna, varpå hundarna hade orsakats otillbörligt lidande genom att vistas i sin egen avföring samt att de fått frätskador på tassarna. X hade hållit en hund i ett koppel instängd i ett ouppvärmthuset, varpå denna hade orsakats otillbörligt lidande eftersom hunden inte hade haft något rent underlag och saknat tillgång till vatten. Slutligen framgick att X hade förvarat två hundar på ett otillåtet sätt i små burar inne i sin bostad.

Domskäl

Enligt 3 § djurskyddslagen ska djur ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Enligt 6 § djurskyddslagen får djur inte hållas bundna på ett för djuren plågsamt sätt eller så att de inte kan få behövlig rörelsefrihet eller vila eller tillräckligt skydd mot väder och vind. Vidare följer av 36 § 1 p. och 2 p. att den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot dessa bestämmelser eller mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag ska dömas till böter eller fängelse i högst två år. Uppgifterna gav inte stöd för att anse att kopplandet av hunden var att betrakta som brott mot DL. Om hundarna i burarna saknades utredning som motsade X egna uppgifter.

Enligt 13 kap 16 § BrB ska den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt, otillbörligen utsätter djur för lidande, dömas för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år. Av X egen utsaga följde att hen hade förvarat hunden i bilen under högst tre timmar i sträck. Domstolen fann att en sådan förvaring inte var att bedöma såsom djurplågeri enligt brottsbalken. Rörande åtalet om hundarna i hagen fanns frätskador som visade att det skett under en lång period. Veterinär som inspekterat platsen hade fäst särskild vikt vid de rådande ohygieniska förhållandena och begränsningen i hundarnas möjlighet att röra sig på ett naturligt sätt. Domstolen fastslog utifrån detta att det var klarlagt att hundarna utsatts för ett sådant otillbörligt lidande som var att bedöma som djurplågeri. Åtalet bifölls i denna del.

Sammanfattande kommentar

Instängda hundar var djurplågeri. Att hund inte fick vatten och var instängd i ett kallt uthus var brott mot djurskyddslagen.

Underlåtenhet att rengöra sin hundhage kan föranleda straffansvar för djurplågeri enligt brottsbalken.

Djurplågeri

Värmlands tingsrätts dom 2011-11-08, mål nummer B 3836-11

Bakgrund

En person (X) hade varit på ett möte med sin brukshundsklubb. Efter en händelse hade X åtalats för djurplågeri enligt 16 kap 13 § Brottsbalken (BrB). Av gärningsbeskrivningen framgick att X otillbörligen hade utsatt en boxertik för lidande genom misshandel. Denna hade bestått av att X hade kastat tiken i backen, satt sig på den, tagit strupgrepp på den, samt slagit tiken med flera knytnävsslag. Bevisningen bestod av X egen utsaga, samt vittnesförhör med en person som närvarat vid händelsen (Y). Utöver detta fanns såsom bevisning sakkunnigförhör med en distriktsveterinär samt ett intyg avseende lidandet som tiken hade utsatts för.

Händelseförloppet hade bestått av att hunden hade attackerat sonen till X. Enligt X egna uppgifter hade X stått vänd med ryggen mot en gräsplan när X hade hört sin sons röst och bedömt situationen som att något otrevligt hände. När X vände sig om hade X sett att boxertiken hade haft sina tassar på hans sons rygg och bitit sonen. X mindes därefter ingenting förrän X hade stått och hållit hunden i ett koppel. Ys vittnesutsaga angav att X hade tagit tag i tiken, kastat den i marken och satt sig grensle över hunden. Efter detta hade X tilldelat hunden ett tiotal knytnävsslag mot bröstkorgen.

Distriktsveterinär hade utfärdat utlåtande utifrån det befintliga underlaget om att hunden hade varit utsatt för mycket stort lidande, samt hade upplevt stort obehag och rädsla.

Domskal

Enligt 16 kap 13 § BrB ska den som av uppsåt eller grov oaktsamhet, överansträngning eller vanvård otillbörligen utsätter ett djur för lidande, dömas för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år.

Tingsrätten menade att Ys trovärdighet inte kunde ifrågasättas, dessutom vann Ys uppgifter stöd av veterinärutlåtandet. Eftersom X själv inte mindes vad som hade hänt ansågs det vara utrett att X hade utsatt hunden för det lidande som följde av gärningsbeskrivningen. Det förelåg ingen ansvarsfrihetsgrund. Åtalet ansågs följaktligen som styrkt varför påföljd ådömdes X. Denna bestämdes till 40 dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Djurmisshandel var djurplågeri.

Djurplågeri, brott mot djurskyddslagen

Örebro tingsrätts dom 2016-04-22, mål nummer B 367-16

Bakgrund

Ett par (X och Y) hade tillsammans ägt en kennel. X hade ägt samtliga hundar. Paret hade efter att ha bott tillsammans i nio år separerat och X hade flyttat ut. Y hade bott kvar på gården. X hade överlåtit 5 hundar till Y. Tre av överlåtelseerna hade styrkts genom köpeavtal med 0 kronor erlagd köpeskillning. Då länsstyrelsen hade utfärdat kontrollbesök på gården hade tre av dessa hundar (3 valpar) hittats i ett uthus i varsin box. De hade inte haft tillgång till vatten vid påträffandet utan endast till en skål med halvtorr foder. Y hade vid ett tillfälle ljugit för X om att valparna hade avlidit. De två vuxna hundarna och de tre valparna hade omhändertagits efter beslut av kontrollanten. Åtal hade väckts mot X och Y om brott mot djurskyddslagen (1988:534, DL) 36 § 1 st. 1 p. och djurplågeri enligt brottsbalken (1962:700, BrB) 16 kap 13 §.

Domskäl

Enligt 36 § 1 st. 1 p. djurskyddslagen föreligger straffansvar när någon av grov oaktsamhet eller av uppsåt vanvårdar ett djur på ett sådant sätt att det orsakar djuret lidande. Den som enligt 16 kap 13 § brottsbalken av uppsåt eller av grov oaktsamhet genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt utsätter ett djur för otillbörligt lidande, dömas för djurplågeri.

Y hade enligt tingsrätten genom att inskränka de tre valparnas rörelsefrihet på ett sådant sätt att de inte kunde röra sig naturligt med följden att valparnas muskulatur inte hade utvecklats på rätt sätt, utsatt dessa för djurplågeri. Beträffande alla fem hundar hade dessa inte fått tillräckligt med foder, vatten, tillsyn, sam klo- och pälsvård. Bevisningen bestod av vittnesmål från den djurskyddshandläggare som hade kontrollerat gården och ytterligare ett vittnesmål, samt veterinärvårdsintyg som åberopats av åklagaren. Y hade dessutom erkänt att hen hade ansvar för de fem hundarna. Y kunde inte ha ansetts ha uppsåt till de begångna brotten, men ansågs av tingsrätten i vart fall ha varit grovt oaktsam.

Beträffande X hade hen fransagt sig ansvar för vanvården av hundarna på gården med hänvisning till att hen vid separationen muntligen hade kommit överens om att Y utan vederlag skulle ha övertagit äganderätten till hundarna. Tingsrätten ansåg inte överlåtelseerna såsom motbevisade men påpekade att X ändå hade varit fortsatt ansvarig för omvårdnaden av hundarna. Anledningen till detta var att överlåtelseerna inte hade inneburit någon praktisk förändring för hundarna. Dessa befann sig nämligen fortsatt på den gård som X hade bedrivit kennelverksamhet på, och som hon alltjämt använder till förvaring och försäljning av hundar. Det ansågs utifrån detta av tingsrätten visat att X av grov oaktsamhet hade utsatt de tre valparna för sådant lidande som var att bedöma som djurplågeri, samt sådan vanvård som innebar brott mot DL beträffande alla fem hundar. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter för såväl X som för Y.

Sammanfattande kommentar

Hundar på en gård vanvårdades vilket var djurplågeri. Ägarbyte betydde inte att den förra ägaren saknade ansvar. Om man som uppfödare fortsatt bedriver verksamhet på en gård efter att man har avflyttat därifrån, är man också ansvarig för att tillse att de hundar som befinner sig på gården, och som man tidigare ägde, inte vanvårdas eller utsätts för otillbörligt lidande.

BROTT MOT DJURSKYDDSLAGEN

Sära på valp och moder, brott mot djurskyddslagen

Uppsala tingsrätts dom 2014-05-14, mål nummer B 1801-14

Bakgrund

En hundägare (X) hade parat en tik hos sin fodervärd vilken hade fött två valpar. Hundarna hade fötts för tidigt, och modern hade visat fränstötande och aggressivt beteende gentemot valparna varpå en efter några dagar hade dött. Den hund som hade överlevt hade varken ätit eller sovit. X hade därefter hämtat valpen och placerat denna hos en annan tik med valpar.

Fodervärden (Y) hade uttryckt oro kring att X hade hämtat valpen vid så pass ung ålder och åtal väcktes om brott mot djurskyddslagen (1988:534, DL) 36 § 1 st 2p.

Domskaäl

Enligt djurskyddslagens (1988:534) 36 § ska den som av uppsåt eller oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har utfärdats med stöd av denna lag dömas till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen är att anse som ringa ska inte ansvar ådömas gärningspersonen. Enligt 2 kap 18 § Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt (SJVFS 2008:5) får inte en valp skiljas från sin moder annat än tillfälligt förrän denna har uppnått 8 veckors ålder.

Eftersom X hade skiljt en hund som var under åtta veckor gammal från sin moder hade hen alltså brutit mot Jordbruksverkets föreskrifter. Y hade i vittnesutsaga återgivit att hon upplevt Xs handlande som fruktansvärt mot både modern och valpen, samt att modern till följd av att X hade hämtat valpen, hade vägrat äta, gråtit, samt varit hysterisk. Gärningen kunde inte bedömas såsom av ringa karaktär. Tingsrätten fann således att åtalet var styrkt. Påföljden bestämdes till 30 dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Om man särar på en valp och dess moder innan valpen är åtta veckor gammal, annat än tillfälligt, kan det innebära att man gör sig skyldig till brott mot djurskyddslagen.

Brott mot djurskyddslagen, parning av för ung tik

Örebro tingsrätts dom 2013-12-04, mål nummer B 4884-13

Bakgrund

Följande omständigheter hade vidgåtts av den tilltalade som närvarat under huvudförhandlingen. En hundägare (X) till en tik hade upprättat ett fodervärdsavtal med en person (Y). Enligt avtalet skulle X ha rätt att ta ut en kull valpar på hunden, varefter äganderätten skulle gå över på Y. Tiken var tre och en halv månad vid överlåtelsen och hade parats när den var 16 månader. X hade skött allting, och Y hade bara följt hens instruktioner om hur parningen skulle gå till. Hunden hade fått 12 valpar. X hade påstått att det var okej att para tiken. Vidare hade tikens ålder aldrig varit uppe till diskussion. De tilltalade hade hävdats att de inte kände till Jordbruksverkets föreskrifter. Vid huvudförhandlingen hade endast Y närvarat.

Domskäl

Enligt djurskyddslagens (1988:534) 36 § ska den som av uppsåt eller oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har utfärdats med stöd av denna lag dömas till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen är att anse som ringa ska inte ansvar ådömas gärningspersonen. Enligt 2 kap 16 § i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hund och katt (SJVFS 2008:5) får en tik inte paras förrän tidigast då den befinner sig i andra löpet, dock inte innan den har fyllt 18 månader.

Y hade sagt att hen visste att hunden endast var 16 månader. Tingsrätten menade att det måste kunna antas att en hundägare vet hur gammal dennes hund är. Följaktligen fastslog tingsrätten att det var ostridigt att hunden varit endast 16 månader vid parningstillfället och att båda tilltalade måste ha förstått detta. De tilltalade hade invänt att de inte hade känt till reglerna kring när man enligt Jordbruksverkets föreskrifter får para en tik. TR framhöll dock att en sådan invändning inte kunde frita X och Y från ansvar. Eftersom tingsrätten utifrån ovanstående fann att åtalet var styrkt dömdes X och Y av TR för brott mot djurskyddslagen till 30 respektive 50 dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Som uppfödare behöver man vara bekant med gällande djurskyddslagstiftning om hur man får para sin hund. En överträdelse av de föreskrifter som har utfärdats av Jordbruksverket kan innebära att man gör sig skyldig till brott mot djurskyddslagen. Det kan inte anses godtagbart att hävda att man inte visste vid vilken ålder man får avla på hunden.

Det är ett brott mot djurskyddslagen att para eller medverka till parning av en tik som inte har fyllt 18 månader.

Brott mot djurskyddslagen, shar pei, entropion

Hässleholms tingsrätts dom 2015-02-04, mål nummer B 393-14

Bakgrund

En person (X) hade bedrivit avel med hundrasen shar pei. X ägde en tik av nämnd ras vilken hade utvecklat lindrig entropion. Det var inte säkerställt att tiken fortfarande hade entropion.

Länsstyrelsen hade beslutat om att förbjuda X från att avla på hund som sannolikt bär på anlag för defekt, sjukdom, eller funktionshinder som kan nedärvas, samt att avla på hund som har eller har haft entropion i vuxen ålder. Förbudet omfattade även avel på hund vars historik gällande entropion är okänd. Föreläggandet hade meddelats X den 25 juni 2012.

Sedan X tik hade fött en ny kull valpar den 25 juni 2012 väcktes åtal om brott mot 36 § 1 st. 2 p. och 26 § djurskyddslagen (1988:534, DL).

Domskäl

Enligt 36 § djurskyddslagen ska den som av uppsåt eller oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har utfärdats med stöd av denna lag dömas till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen är att anse som ringa ska inte ansvar utdömas. En kontrollmyndighet får med stöd av 26 § djurskyddslagen meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen, ska följas.

Det var ostridigt att tiken hade fött valpar samt att den hade eller hade haft lindrig entropion. Åklagaren hade yrkat att X skulle dömas för brott mot djurskyddslagen eftersom hen hade avlat på en tik i strid med ett förbud som utfärdats i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter, och alltså avlat på en tik som hade eller hade haft entropion. X hade uppgett att hen var medveten om länsstyrelsens beslut vid avlandet på tiken. Alltså ansågs hon ha avsett (haft uppsåt till gärningen) att avla i strid med gällande förbud. Med hänsyn till detta ansåg tingsrätten att gärningen inte var att bedöma som ringa. TR fann att åtalet var styrkt och biföll därmed åtalet. Påföljden bestämdes till dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Avel i strid med förbud mot att avla med hund som har eller har haft entropion utgör brott mot djurskyddslagen.

Notera att fallet utgår från en situation där X hade ett utfärdat beslut om förbud mot att avla med hund som hade eller hade haft entropion.

Föreläggande och förbud enligt djurskyddslagen, hundtransport, burstorlek

Kammarrätten i Göteborgs dom 2015-05-07, mål nummer 5776-14

Bakgrund

Länsstyrelsen hade efter ett kontrollbesök beslutat om ett föreläggande och förbud mot att polisen fortsättningsvis skulle få använda de hundburar som polisfordonen hade varit utrustade med i sin verksamhet vad gällde transport av hundarna, i enlighet med djurskyddslagen (1988:534, DL). Alla burar utom en hade inte enligt de mätningar som länsstyrelsen gjorde vid besöket, uppfyllt kraven vad gäller storleksmässig minimumstandard.

En enskild hundförare hos polisen hade lämnat in en ansökan om dispens hos länsstyrelsen, om hundtransport i en sådan bur som beslutet gäller. Ansökan hade prövats av Jordbruksverket men dispens hade inte medgetts.

Domskäl

Frågan väcktes huruvida beslutet som tagits av länsstyrelsen haft rätt adressat, det vill säga om länsstyrelsen istället skulle ha förelagt enskilda hundförare att vidta åtgärder för att uppfylla minimumstandard enligt Jordbruksverkets föreskrifter. Det är den som äger hunden eller förfogar över den som är ansvarig för upprätthållandet av bestämmelserna i djurskyddslagen. Vad detta innebär ska avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Det framhölls att de hundar som det är fråga om antingen kan ägas av hundföraren eller förordnas hundföraren av polisen. Dock stod det klart att hundarna införskaffats med primärt syfte att utföra polisiärt arbete. Därför ansåg också domstolen att Polismyndigheten var ansvarig för att tillförsäkra att djurskyddslagens bestämmelser efterlevdes.

Kammarrätten ifrågasatte nödvändigheten i att utfärda ett beslut om föreläggande och förbud som avsåg samma sak, men menade att detta inte rimligtvis kunde få konsekvensen att beslutet inte var gällande. I vart fall de minsta måtten för tillåten burstorlek (minimumstandard) måste vara uppfyllt för att hundarna överhuvudtaget ska få transporteras i dessa. Polismyndigheten hade hävdats att burarna inte frångick minimumstandard. Detta måste dock anses stå klart utifrån de mätresultat som presenterats av länsstyrelsen. I andra hand hade de yrkat på att kammarrätten skulle förordna om att det överklagade beslutet inte skulle gälla förrän 1 januari 2016. Kammarrätten ansåg att beslutet var grundat på klara och precisa föreskrifter som gäller även utan att länsstyrelsen skulle ha tagit beslutet. Dessutom fanns möjlighet att söka dispens hos Jordbruksverket. Därför saknades skäl att senarelägga verkställighetsdagen. Därför fastslog kammarrätten att länsstyrelsen hade haft fog för beslutet och avlog överklagandet.

Sammanfattande kommentar

Förbud och föreläggande mot transport av hund där burarna inte uppfyller storleksmässig minimumstandard.

Den som äger en hund är skyldig att efterse att den transporteras i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter. När man utför arbete åt myndighet och hunden har införskaffats i syfte att fullgöra den myndighetsutövning som ingår i arbetsuppgifterna anses dock myndigheten som primärt ansvarig. Det måste anses som otillåtet att på något sätt frångå minimumstandarden vad gäller burstorlek för transport av hund. Detta gäller oavsett vilken sträcka hunden ska fraktas.

Brott mot djurskyddslagen, underlåta att låta tik vila mellan valpningar

Ångermanlands tingsrätts dom 2014-04-30, mål nummer B 2255-13

Bakgrund

Det hade yrkats ansvar mot en uppfödare (X) för brott mot 36 § djurskyddslagen (1988:534, DL). Av gärningsbeskrivningen följde att X av uppsåt eller grov oaktsamhet hade underlåtit att ge en av sina tikar 12 månaders vila före den valpning som hade skett 27 januari 2013. X hade också av uppsåt eller grov oaktsamhet låtit en valp till en av sina tikar lämna henne vid 7 veckors ålder. Gärningarna var enligt åtalet inte att bedöma som ringa.

Domskäl

Enligt 36 § 1 st. 2p. ska den som av oaktsamhet eller uppsåt bryter mot en förskrift som har meddelats med stöd av djurskyddslagen, dömas till brott mot djurskyddslagen till böter eller fängelse i högst två år. Gärningen är inte straffbar om den är att bedöma som ringa (3 st.). Av Jordbruksverkets föreskrifter följer att en tik måste få vila minst tolv månader innan nästa valpning om denne redan fött två kullar inom tolv månader, samt att en valp inte får skiljas från sin moder annat än temporärt innan den har uppnått 8 veckors ålder (SJVFS 2008:5 2 kap 16 och 18 §§).

X hade erkänt samtliga gärningar enligt vad som följde av gärningsbeskrivningen. Tingsrätten ansåg inte att dessa var att bedöma som ringa. Således fann tingsrätten att åtalet var styrkt och lämnade bifall. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Underlåtenhet att låta tik vila 12 månader mellan valpningar var brott mot djurskyddslagen.

Det är straffbart att bryta mot Jordbruksverkets föreskrifter om hållande av hund och katt. Enligt dessa måste en tik få vila minst 12 månader mellan valpningar om tiken dessförinnan valpat två gånger inom 12 månader. Vidare får en valp inte skiljas från sin moder innan 8 veckors ålder annat än temporärt.

Brott mot djurskyddslagen, parning av för ung tik

Hovrätten för nedre Norrlands dom 2016-09-12, mål nummer B 355-16

Bakgrund

Det hade yrkats ansvar mot en person (X) för brott mot 36 § djurskyddslagen (1988:534, DL). Av gärningsbeskrivningen följde att X av uppsåt eller oaktsamhet hade låtit para en tik tidigare än vid 18 månaders ålder någon gång mellan 1 juli 2014 och den 1 oktober 2014. X hade själv uppgett att hen hade parat tiken på andra löpet och vidare hade talat med uppfödaren till tiken som hade gett sken av att det inte hade förelegat några problem med att para tiken vid den aktuella åldern.

Domskäl

Enligt 36 § 1 st. 2p. ska den som av oaktsamhet eller uppsåt bryter mot en förskrift som har meddelats med stöd av djurskyddslagen, dömas till brott mot djurskyddslagen till böter eller fängelse i högst två år. Gärningen är inte straffbar om den är att bedöma som ringa (3 st.). Av Jordbruksverkets föreskrifter följer att en tik inte får paras förrän tidigast vid andra löpet, dock inte innan 18 månaders ålder (SJVFS 2008:5 2 kap 16 §).

Efter X egna uppgifter ansåg hovrätten det vara utrett att tiken hade parats den 1 juni 2014. Enligt en rapport från länsstyrelsen var tiken född den 23 april 2013. Tiken var alltså 13 månader vid parningen. Därför ansågs det vara utrett att tiken hade parats vid yngre ålder än vad som är tillåtet. För att någon ska dömas till ansvar för brott mot djurskyddslagen krävs dock att denne har begått gärningen av uppsåt eller oaktsamhet samt att gärningen inte är att bedöma som ringa.

Hovrätten fann att X bedrev egen avelsverksamhet och inte kan förlita sig på en annan uppfödarens oriktiga uppgifter. X ansågs således vara skyldig att själv ta reda på gällande djurskyddslagstiftning och regler gällande parning och avel. Eftersom X hade underlåtit att göra detta hade hen enligt Hovrätten i vart fall varit oaktsam. Med hänsyn till tikens ålder vid parningen kunde heller inte gärningen vara att anse som ringa. Utifrån ovanstående biföll hovrätten åtalet. Påföljden bestämdes till 60 dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Parning av tik under 18 månaders ålder utgjorde brott mot djurskyddslagen.

Man är skyldig att själv ta reda på gällande djurskyddslagstiftning och Jordbruksverkets föreskrifter om avel, och kan således inte endast förlita sig på någon annans uppgifter. Om man parar en hund vid 13 månaders ålder är inte det att anse som en ringa överträdelse av dessa regelverk.

Omprövning länsstyrelsen, beslut förbud mot avel på HD grad C

Länsstyrelsen i Skånes beslut 2016-06-08

Bakgrund

En uppfödare hade bedrivit avel med hundar av rasen staffordshire terrier. Uppfödaren hade *förbjudits att avla med hundar där båda föräldrar hade fastställd höftledsdysplasi (HD) av grad C* efter beslut av länsstyrelsen. Uppfödaren invände att hen följde riktlinjer från SKK och att det inte fanns något hälsoprogram för rasen staffordshire bullterrier. Vidare hade inte uppfödaren uppfattat ifall det för denne var tillåtet att avla med hundar där den ena hunden hade HD grad C.

Länsstyrelsens omprövning

Länsstyrelsen meddelade att det var riktigt att det tidigare beslutet var otydligt utformat och gjorde en omprövning för att förtydliga vad förbudet omfattar.

Angående avsaknaden av hälsoprogram för den aktuella rasen uttalade länsstyrelsen att det inte ska föranleda att man utesluter att det finns individer som utvecklar sjukdomen hos den aktuella rasen.

Enligt den forskning som finns är HD ärftligt betingat till stor del. Även om arvs gången inte till fullo var utredd så är det enligt Länsstyrelsen betydligt större risk för att avkomman utvecklar HD om man jämför med avel där hunden har normala höfter. HD kan innebära stelhet, ovilja att röra sig samt smärtor när hunden blir äldre, även ifall den inte uppvisar några symptom när den är ung.

Eftersom djurskyddslagen (1988:534) är förebyggande till sitt syfte, ska man verka för att djur inte utsätts för oacceptabla risker till lidande. Därför får man inte avla med sådan parningskombination som ökar risken till att hos avkomman utveckla sådan åkomma som kan skapa lidande för hunden.

Beslut fattades av länsstyrelsen efter omprövningen om att förbjuda uppfödaren från att avla med hundar där uppfödaren baserat på tillgänglig information om föräldradjuret och deras närmsta släktingar ser att parningskombinationen ökar risken för att avkomman ska utveckla höftledsdysplasi eller andra sjukdomar.

Länsstyrelsens beslut ändrades från att uppfödaren inte fick använda djur med HD grad C i avel till att uppfödaren inte fick använda djur i avel där uppfödaren, utifrån tillgänglig information om föräldradjuret och deras närmaste släktingar ser att parningskombinationen ökar risken för höftledsdysplasi eller andra sjukdomar hos avkomman.

Sammanfattande kommentar

SKKs tolkning är att ett eller två föräldradjur med HD C får användas i avel, på ovannämnd ras, om det med kunskap om övriga släktingars HD-status (och denna är bra) inte ökar risken för avkomman att drabbas av HD.

MOMS

Mervärdesskatt, djuravel

Förvaltningsrätten i Malmös dom 2011-02-11, mål nummer 10941–10 E

Bakgrund

Skatteverket (SKV) hade beslutat om att *inte betrakta stuteriverksamhet som näringsverksamhet* utan som hobbyverksamhet och att därmed inte medge avdrag för mervärdesskatt.

Enligt kärandens (X) egna uppgifter hade anförts att hon hade marknadsfört sig såväl internationellt som nationellt, att hennes verksamhet hade utökats varje år, samt att hen bland annat hade sålt ett föl för 75 000 euro till Saudiarabien. Vidare menade X att hennes verksamhet sannolikt skulle komma att locka fler intressenter samt att framtida omsättning kunde beräknas uppgå till 900 000 kr vilket var betydligt mer än den budgeterade omsättningen.

Domskäl

Av 1 kap 1 § mervärdesskattelagen (1994:200, ML) ska det röra sig om omsättning av skattepliktig vara eller tjänst som görs i en yrkesmässig verksamhet. För att definiera begreppet yrkesmässig verksamhet behöver man beakta 4 kap § 1 mervärdesskattelagen, som stadgar att tolkningen ska vara densamma som den som framgår av 13 kapitlet 1 § Inkomstskattelagen (1999:1229, IL), alternativt sådan verksamhet som är jämförlig med denna, samt att omsättningen för verksamheten överstiger 30 000 kr.

Skatteverket hade i ett obligatoriskt omprövningsbeslut ändrat sin inställning och medgav nu Xs yrkanden. Således saknades det anledning att göra någon annan bedömning.

Förvaltningsrätten biföll X yrkande och medgav att verksamheten skulle medges avdrag för mervärdesskatt.

Sammanfattande kommentar

Stuteriverksamhet, under dylika omständigheter, är skattepliktig omsättning av vara i den mening som avses enligt 1 kap § 1, och 4 kap § 1 mervärdesskattelagen. SKV betraktar alltså uppfödning av djur såsom näringsverksamhet skattemässigt.

Ideell förening, mervärdesskatt

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom 2011-05-27, mål nummer 2765-11

Bakgrund

En förening hade mot betalning tillhandahållit en tennishall till medlemmar. Föreningen hade skattemässigt behandlats som en ideell förening. För ett taxeringsår hade föreningen redovisat *mervärdesskatt med anledning av uthyrningen inom verksamheten*. Skatteverket hade avregistrerat föreningen från mervärdesskatt och tagit bort redovisad mervärdesskatt.

Anledningen till detta hade varit att Skatteverket ansåg verksamheten som hälsofrämjande. Detta betyder att föreningen inte är skyldig till inkomstskatt enligt 7 kap 7 § inkomstskattelagen (1999:1229, IL). I en sådan situation är en förening frikallad från mervärdesskatt enligt 4 kap 8 § mervärdesskattelagen (1994:200, ML) eftersom den inte anses bedriva yrkesmässig näringsverksamhet.

Domskäl

Enligt 4 kap 8 § mervärdesskattelagen räknas inte sådan yrkesmässig verksamhet som bedrivs av en ideell förening eller ett registrerat trossamfund som yrkesmässig verksamhet. Enligt mervärdesskattedirektivet art. 9.1 avses med beskattningsbar person den som, oavsett på vilken plats, självständigt bedriver ekonomisk verksamhet, oberoende av dess syfte eller resultat. Enligt direktivet saknas motsvarande undantag i de fall föreningen saknar vinstsyfte. Förvaltningsrätten hänvisade till tidigare praxis på området samt principen om direkt effekt för att fastslå att mervärdesskattedirektivet skulle ges företräde framför 4 kap 8 § mervärdesskattelagen i de fall detta leder till ett fördelaktigt resultat för föreningen. Således ansågs inte föreningen skattskyldig till mervärdesskatt.

För förvaltningsrätten återstod att pröva om föreningen är skattepliktig eller om den är undantagen från skatt enligt 3 kap 11 § ML, enligt vilken idrottsföreningar är undantagna från skatteplikt eftersom de utgör en tjänst inom ett idrottsområde som tillhandahålls utan vinstsyfte.

Förvaltningsrätten konstaterade att regeln har utformats utifrån det gamla mervärdesskattedirektivet, samt att den bestämmelse som motsvarar den svenska regeln numera återfinns i art. 132. Enligt denna bestämmelse ska tjänster med nära anknytning till idrottslig eller fysisk träning vilka görs av organisationer utan vinstsyfte undantas från skatteplikt. Från detta stipuleras emellertid ytterligare ett undantag i art. 134 b, enligt vilket en idrottsförening vars grundläggande syfte att vinna intäkter åt organet, och som således konkurrerar med andra företag som är skattepliktiga till mervärdesskatt inte omfattas av undantaget.

Eftersom tennishallen tog betalt av de som nyttjade den, samt att det måste anses klart att andra tennishallar som bedrev ekonomisk verksamhet föreföll såsom konkurrenter till föreningen ansågs den ha ett vinstsyfte. Eftersom mervärdesskattedirektivet skulle äga företräde framför bestämmelserna i ML med hänsyn till principen om direkt effekt, samt eftersom tillämpningen av direktivet innebar ett fördelaktigt resultat för föreningen ansågs den vara skattepliktig till mervärdesskatt.

Sammanfattande kommentar

En ideell idrottsförening var skattskyldigt för mervärdesskatt.

Fallet visar att en ideell idrottsförening kan anses skattepliktig till mervärdesskatt om den har ett grundläggande vinstsyfte. Principen om direkt effekt innebär att en unionsrättslig bestämmelse (mervärdesskattedirektivet) kan göras gällande direkt inför nationell domstol.

Mervärdesskatt, agility ses som sport

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom 2015-03-16, mål nummer 2470-14

Kammarrätten, mål nummer 2385-15

Bakgrund

En person (X) hade en verksamhet där hen hyrde ut en utomhusanläggning för agility. Skatteverket hade beslutat att höja X utgående mervärdesskatt från 5 498 kr till 19 426 kr. Beslutet hade motiverats av att X hade redovisat utgående mervärdesskatt med 6 %, vilket gäller för omsättning av tjänster inom idrottsområdet. I övrigt ska utgående mervärdesskatt utgå med 25 %. Uthyrning av utomhusanläggning för agility kunde inte enligt Skatteverket anses utgöra en sådan idrottstjänst. Vid obligatorisk omprövning hade Skatteverket beslutat att inte ändra det överklagade beslutet.

Domskäl

Den centrala frågan i målet var ifall uthyrning av en utomhusanläggning för agility kunde ses som en idrottstjänst, vilken följaktligen ska beskattas med 6 procent mervärdesskatt. I förarbetena till mervärdesskattelagen (1994:200, ML) ges ingen närmre ledning om vad som utgör sport eller idrott. Dock påtalas att gränserna kring vad som kan anses utgöra idrott är diffusa. Således kan olika gränsdragningsproblem uppkomma. Om verksamheten är ansluten till Sveriges Riksidrottsförbund kan den dock enligt förarbeten presumeras som sport. Ledning av vad som utgör en sport kan även till viss mån hämtas ur Riksidrottsförbundets idéprogram, dock kunde denna enligt förvaltningsrätten inte läggas till grund för bedömningen av vad som utgör gränsen för vad som kan anses vara sport.

I övrigt är det upp till rättstillämpningen att definiera vad som utgör idrott. Förvaltningsrätten framhöll att det är av vikt att tolka det svenska regelverket i ljuset av EU-rätten, det vill säga mervärdesskattedirektivet (direktivet). Enligt art. 98.1 kan medlemsstaterna tillämpa en eller två reducerade skattesatser. Vilka varor eller tjänster som reducerade skattesatser får tillämpas på framgår av bilaga III till direktivet. Enligt bilaga III, p 13 och p 14 framgår att medlemsstaterna får tillämpa en reducerad skattesats på "tillträde till sportevenemang och utnyttjande av sportanläggning".

Förvaltningsrätten påpekade att agility är en sport där såväl hunden som föraren är aktiva. Tävländens prestation förbättras genom träning, och det går inte att utan svårighet byta ut föraren mot någon annan då förarens prestation vad gäller snabbhet och styrning är direkt avgörande för hundens prestation på banan. Således ansåg förvaltningsrätten att aktiviteten kan jämföras med travsport, eller modellflyg, vilka betecknas som sport. Agility har också en central tävlingskultur med både internationella och svenska mästerskap.

Eftersom de moment av träning, lek, tävling och uppvisning är så pass framträdande ansåg förvaltningsrätten att agility utefter en samlad bedömning måste bedömas som en idrottslig verksamhet. Sålunda ansåg förvaltningsrätten att en tillämpning av den reducerade skattesatsen skulle godtas vad gäller uthyrning av utomhusanläggning för agility. Den reducerade skattesatsen uppgår till 6 procent. Därför fastslog förvaltningsrätten att X överklagan skulle bifallas och Skatteverkets beslut upphävas.

Sammanfattande kommentar

Agility anses utgöra sport enligt mervärdesskattelagen. Därför ska uthyrning av utomhusanläggning för agility beskattas enligt reducerad skattesats. Målet överklagades av Skatteverket till kammarrätten som instämde i förvaltningsrättens bedömning (mål 2385-15).

UTESLUTNING

Ideell förening, uteslutning

Svea hovrätts dom 2005-11-09, mål nummer T 818-05

Bakgrund

En ideell förening (X) hade blivit *utesluten ur en annan ideell moderförening* (Y). Som grund för uteslutningen angavs att X hade agerat mot Ys styrelse och mot en enskild ledamot i föreningen. Beslutet hade tagits under årsstämman för Y i enlighet med formella regler, vilket parterna var överens om. X väckte dock talan och klandrade att domstolen skulle pröva huruvida det fanns saklig grund för uteslutningen.

Domskäl

Hovrätten fastställde tingsrättens dom i sin helhet enligt vilket följande framgick. Det saknas lagreglering gällande uteslutning av medlem ur ideell förening. Grundregeln är att domstol inte ska pröva huruvida uteslutning ur en ideell förening är materiellt riktig (alltså om det har funnits tillräckliga skäl för uteslutningen). Utgångspunkten har varit att det ska anses som den ideella föreningens angelägenhet. I den mån det rör sig om en fackförening, eller en förening som på annat sätt har betydelse för utövandet av yrkesverksamhet, eller annars i ekonomiskt hänseende, har domstolen enligt tidigare praxis på området bedömts såsom behörig att ta upp den materiella delen till prövning.

Beträffande renodlat ideella föreningar betonade domstolen vidare att det finns ett personligt inslag i verksamheten som utgör ett starkt skäl till att föreningarna själva ska få avgöra frågan om uteslutning. I detta fall betraktades föreningen som renodlat ideell varför domstolen fann att talan skulle avvisas. Att det i detta fall rörde sig om två juridiska personer (två föreningar) föranledde inte någon annan bedömning än om det hade rört uteslutning av en fysisk person.

Sammanfattande kommentar

Domstol var obehörig att pröva den sakliga grunden för uteslutning ur ideell förening.

Då det rör sig om en förening som bedriver verksamhet av renodlat ideellt syfte är inte domstolen behörig att pröva ifall en uteslutning har varit riktig på något annat sätt än på formell grund. Alltså om utifall själva uteslutningsprocessen har gått rätt till, och inte utifall föreningen har haft saklig grund för uteslutningen.

Ideell förening, uteslutning

Högsta domstolens dom 1990-11-29, mål nummer T 300/89

Bakgrund

Två personer (X och Y) *hade blivit uteslutna ur en ideell idrottsförening* utan att de hade fått veta grunden för uteslutningen. X och Y menade att beslutet varken hade tagits i formellt (om beslutsprocessen stått i enlighet med föreningens stadgar) eller materiellt riktig (om det fanns tillräckliga skäl för uteslutningen) ordning. Föreningen menade att beslutet var formellt riktigt och att domstolen inte skulle vara behörig att pröva den materiella delen av uteslutningen.

Domskäl

Högsta domstolen började med att påpeka att det saknas särskild lagreglering gällande denna fråga och att domen således skulle utgå från allmänna rättsprinciper. Enligt dessa är domstolen endast behörig att pröva sakfrågan om uteslutning gällande vissa typer av ideella föreningar. De föreningars uteslutningsbeslut som traditionellt sett kunnat prövas har varit fackföreningars, religiösa föreningars, eller sådana föreningars som i övrigt är kopplad till yrkeslivet eller som har stor ekonomisk betydelse för den uteslutne.

Högsta domstolen tog ställning till huruvida en ideell idrottsförening kunde anses som en sådan förening som kan prövas i materiellt hänseende och fann att det finns ett högt mått av personliga inslag i en sådan förening som syftar till att verka för utövandet av vissa idrottsgrenar. Ett sådant personligt inslag gör det till ett starkt skäl att inte anse att föreningen ska behöva underkasta sig en domstols prövning gällande uteslutning.

Eftersom medlemskapet i föreningen inte var av hög ekonomisk eller yrkesmässig betydelse för paret förklarade sig domstolen följaktligen såsom obehörig att pröva huruvida uteslutningen hade varit materiellt riktig.

Sammanfattande kommentar

Domstol var obehörig att pröva den sakliga grunden för uteslutning av en medlem ur ideell idrottsförening.

En ideell idrottsförenings uteslutning av medlemmar kan inte underkastas domstolsprövning annat än vad gäller formellt hänseende. Det vill säga ifall själva uteslutningsprocessen gått riktigt till, såvida inte medlemskapet är av särskilt hög yrkesmässig eller ekonomisk betydelse för den uteslutne.

ORDNINGSLAGEN

Lokal ordningsföreskrift om smällare, laglighet

Länsrätten i Kronobergs läns dom 1998-03-18, mål nummer 1938-97

Bakgrund

Växjö kommunfullmäktige hade beslutat om en *ordningsföreskrift* som löd enligt följande: "Pyrotekniska varor tillåts bara på påskafton, valborgsmässoafton, och nyårsafton. Under övriga dagar på året krävs tillstånd...". Ett krutbruk hade yrkat på att beslutet skulle undanröjas då de ansåg det stå i konflikt med ordningslagens (199:1617) anda och mening.

Domskäl

Ett beslut från kommunen får enligt 3 kap 26 § ordningslagen överklagas enligt vad som följer av kommunallagen (1991:900), 10 kapitlet. Länsrätten förklarade att de endast var behöriga att pröva föreskriftens riktighet enligt vad som framgår av vad som där framkommer. Alltså om beslutet har tagits i laga ordning, hänför sig till något som inte är en kommunal angelägenhet, överskrider sina befogenheter, eller strider mot lag eller annan författning. Sålunda kunde inte länsrätten pröva lämpligheten. Vidare betonade domstolen att det i detta fall rörde frågan om beslutet hade företagits i enlighet med ordningslagens 3 kap 7 och 9 §§. Enligt dessa bestämmelser kan kommun efter regeringens bemyndigande utfärda föreskrifter om begränsning för att förhindra att människors egendom eller hälsa skadas. I den mån beslutet inte har företagits i enlighet med detta ska det anses som olagligt enligt 3 kap 12 § ordningslagen.

Syftet med föreskrifterna var att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas genom användningen av pyrotekniska varor. Enligt ordningslagen får en föreskrift inte lägga onödigt tvång på allmänheten, eller göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Utifrån uttalanden vid ordningslagens tillkomst hade departementschefen uttryckt att kommunerna med stöd av bemyndigandebestämmelserna endast torde kunna meddela föreskrifter som går längre än de allmänna bestämmelserna i ordningslagen. Vidare ansågs det inte föreligga några hinder mot detaljreglering men att dessa ska vara behövliga och nödvändiga. Skäl till att utfärda ett totalförbud ansågs endast finnas i undantagsfall.

Alltså fanns det utrymme för kommun att detaljreglera användning av pyrotekniska varor i den mån dessa är behövliga och inte totalt saknar stöd i det allmänna rättsmedvetandet på ett sätt så att respekten för bestämmelserna undergrävs. I detta fall ansågs föreskriften inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller på annat sätt ses som en obefogad inskränkning i den enskildes privatliv.

Länsrätten fastslog utifrån detta att föreskriften inte stred mot 3 kap 12 § ordningslagen.

Sammanfattande kommentar

Ordningsföreskrift från kommunen om långtgående förbud för pyrotekniska varor var tillåten enligt ordningslagen.

Förbud som utgår från ordningslagen och som utfärdas av en kommun ska vara begränsade till den del de är verkligt behövliga. Endast i undantagsfall kan det komma på fråga med ett totalförbud.

BROTT MOT TILLSYNSLAGEN

Jagande rottweiler, brott mot tillsynslagen

Kristianstads tingsrätts dom 2011-03-28, mål nummer B 386-11

Bakgrund

En person (X) hade varit ute på ett flygfält och tränat sina hundar tillsammans med sin sambo. En av X hundar av rasen *rottweiler* hade *sprungit in i skogen och varit utan uppsyn under 15 minuter*. X hade ropat på hunden utan att den hade kommit tillbaka. Ett vittne hade berättat att hen hade sett ett stort svart djur som jagade ett rådjur och att hen sedan hade påträffat X. Vittnet hade då frågat X ifall hen var ägare till hunden, vilket X hade nekat till. Hunden hade därefter kommit ut ur skogen och hämtats av X. X hade erkänt gärningen men invänt att den inte var straffbar.

Domskäl

Enligt 16 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) ska hundar hållas från att springa fritt där det finns vilt mellan 1 mars och 20 augusti, och i övrigt hållas under sådan tillsyn att de förhindras från att driva, eller förfölja vilt. Vid uppsåtlig eller grovt oaktsam överträdelse av detta föreligger straffansvar enligt 24 § tillsynslagen.

Tingsrätten fastslog att berättelsen från vittnet tillsammans med X erkännande visade att händelseförloppet förhöll sig enligt gärningsbeskrivningen. Åtalet var därför styrkt. X dömdes för brott mot tillsynslagen och påföljden bestämdes till 30 dagsböter.

Sammanfattande kommentar

Lössläppt hund vid ett område där det finns vilt, som hunden jagat, utgjorde brott mot tillsynslagen.

Tillsynslagen, koppel och munkorg

Förvaltningsrätten i Stockholms dom 2015-06-26, mål nummer 13186–15

Bakgrund

Polisen hade meddelat en person (X) ett föreläggande om att denne skulle hålla sin hund kopplad med munkorg. Föreläggandet hade sin grund i en rad incidenter där hunden hade gått till attack mot omgivningen. Hunden var 7 månader gammal. X menade att detta hade varit ett beteende som var hänförligt till att hunden var valp, samt att detta skulle upphöra. Vidare hävdade X att det var oproportionerligt och att anse som djurplågeri att tvinga hunden att bära munkorg under resten av sin livstid vid vistelse utomhus.

Domskäl

Enligt 1 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) ska hundar hållas under sådan tillsyn, och skötas på ett sådant sätt med hänsyn till dess natur och övriga omständigheter som behövs för att förebygga att orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Vidare kan enligt 8 § Polismyndigheten meddela behövliga förelägganden och förbud om någon brister i tillsynen av sin hund.

Förvaltningsrätten hänvisade till syftet med bestämmelsen enligt vilket framgår att det är att klargöra för den som har en hund att denne ska ta hand om den på ett sätt så att den inte orsakar omgivningen några problem. Med detta avses skador på andra personer eller på annans egendom. Förvaltningsrätten påpekade att kravet som polisen har att förhålla sig till då de utfärdar ett föreläggande av nämnt slag är att en brist i tillsynen av hunden kan påvisas hos hundägaren. För att uppnå detta krav ska hundägaren ha utövat sådan kontroll att det inte är möjligt för den att bita andra djur eller människor.

Av utredningen framgick att Xs hund tidigare hade betett sig så att den hade påverkat människors liv, hälsa, och säkerhet. Därför ansåg förvaltningsrätten det som styrkt att X hade brustit på ett sådant sätt i tillsynen över sin hund att polisens föreläggande fattats korrekt. X argument om att hunden varit valp vid angreppen, djurplågeri och olägenheter för hunden om att bära munkorg föranledde inte någon annan bedömning. Följaktligen avslog förvaltningsrätten Xs överklagan.

Sammanfattande kommentar

Ett beslut från Polismyndigheten om föreläggande om att tvinga en hund att bära munkorg vid vistelse utomhus var riktigt.

Som hundägare är man skyldig att tillse att ens hund inte skadar annan. I det fall man som hundägare misslyckas att vidta sådana åtgärder att det inte är möjligt för hunden att skada annan kan Polismyndigheten förelägga hundägaren att sätta munkorg på hunden vid vistelse utomhus i enlighet med 8 § tillsynslagen.

HANDRÄCKNING

Hund som sålts två gånger (tvesala), särskild handräckning för utfående av hund

Kronofogden, enheten för summarisk process utslag 2013-11-13, mål nummer 22–185861–13, utslagsnummer 22116610–13

Bakgrund

En säljare (X) hade sålt en hund till en köpare (Y). Y hade hämtat hunden, vilken också hade fött en valpkull med fem levande valpar. Enligt egen utsaga hade inte Y erlagt köpeskillingen vid köptillfället. Denna hade istället betalats senare, vilket det fanns kvitton som visade. En annan person (Z) hade hävdade att denne hade köpt hunden samt hämtat denna hos X. Z hade hämtat hunden, och hade ett påskrivet köpekontrakt samt kvitto på betalning från ett konto på Swedbank, men saknade alltjämt stamtavla eller övriga kvitton.

Y hade ansökt om särskild handräckning via Kronofogdemyndigheten om utfående av hunden. Y menade att Z hade hämtat hunden samt dess valpar under hot, från dennes gård. Z menade att hen hade hämtat hunden hos X.

Handläggning

Enligt 4 § lag (1990:764) om betalningsföreläggande och handräckning (BfL) får Kronofogdemyndigheten förelägga svaranden att vidta rättelse i det fall denne har rubbat sökandens egenmäktiga besittning över fast eller lös egendom, sökandens rätt beträffande viss egendom hindras, eller när denne på annat sätt företagit en olovlig åtgärd beträffande fast eller lös egendom. Om särskild handräckning kan komma ifråga är det upp till sökanden att styrka de omständigheter som åberopas som grund till handräckningen (bevisbördan, se 39 § BfL).

Kronofogdemyndigheten menade att det i det fall där sökanden åberopar en omständighet till stöd för sin sak ska innebära att detta läggs till stöd för bedömningen, om inte svaranden invänder med en relevant och inte uppenbart oriktig invändning. Vidare menade Kronofogdemyndigheten att det i detta fall saknades anledning att ifrågasätta någon av parternas köpehandlingar. *Således utgick Kronofogdemyndigheten från att hunden hade sålts två gånger (tvesala).*

Y hade hävdade att denne hade köpt hunden, samt haft besittning över densamme sedan 2013-08-30 och att Z hade hämtat hunden från Y 2013-09-10. Detta styrktes av en polisanmälan som Y hade gjort, där samma datum fanns angivna. Z hävdade att denne hade hämtat hunden 2013-09-10 från X, men inte åberopat någon bevisning för detta. Regeln om tvesala innebär att den som först fick egendomen i besittning ska anses vara den som har äganderätten till den, såvida den andre köparen inte har gjort ett godtrosvärav. En förutsättning för detta är emellertid att ägodelen fanns i säljarens besittning vid köptillfället. Eftersom Z inte hade förmått visa att hen hämtade hunden från X lades följaktligen Ys berättelse till grund för utslaget. Utslaget skulle enligt Kronofogdemyndigheten verkställas utan särskild ansökan.

Utslaget överklagades av Z till Östersunds tingsrätt, som avvisade talan. Tingsrätten kan förordna att verkställighet inte får ske utan att motparten bereds tillfälle att yttra sig (inhibition se 18 kap 12 § Utsökningsbalken). Detta förutsätter dock att det finns ett beslut som har överklagats. Z hade överklagat TR underrättelse om sökt handräckning, vilket inte är ett beslut. Följaktligen avvisade TR talan.

[Kronofogdens beslut 2014-05-23, Dnr U-9774-14/2210](#)

Z invände mot utslaget och inkom samtidigt med en invändning om inhibition (avvaktan med verkställigheten). Som grund för invändningen hade Z anfört köpekontraktet, kvitto på betalning, samt utdrag från Jordbruksverkets register enligt vilket hen stod som registrerad ägare.

Kronofogdemyndigheten menade att frågan om kontraktet samt kvittot redan hade prövats i utslagsbeslutet, samt vidare att registrering i Jordbrukets register inte hade någon juridisk bäring vad gällde äganderätten. Således avfärdades invändningen och lämnades utan avseende.

Beslutet om fortsatt verkställighet överklagades till Östersunds tingsrätt. Tingsrätten påpekade att 3 kap 21 § utskökningsbalken (UB) stadgar att verkställighet inte får äga rum i det fall svaranden gör gällande ett förhållande rörande parternas mellanhavanden som inte kan lämnas utan avseende. Eftersom detta redan hade prövats i utslaget avslogs överklagan. Tingsrätten avvisade talan eftersom det som Z anfört till stöd för sin talan redan hade prövats i utslaget om verkställighet, det vill säga köpekontraktet, kvittot, samt registreringen hos Jordbruksverket.

[Kommentar](#)

Fallet rörde tvesala, vilket handlar om en situation där två köpare har förvärvat samma lösa egendom med giltiga köpekontrakt. I en sådan situation är det den som först har fått egendomen i sin besittning som ska anses såsom ägare. Med besittning avses att köparen har hämtat egendomen (hunden). Värt att notera är att det är av vikt att överlåtelsen av hunden sker i och med upprättandet av kontraktet, vilket också är ett krav enligt SKKs regelverk. På så sätt tillförsäkras man sig som köpare att det är den rättmätige ägaren som säljer hunden, och att den således inte redan har förvärvats av någon annan med giltig verkan.

Särskild handräckning, invändning om dold samäganderätt av hund kunde inte lämnas utan avseende

Vänersborgs tingsrätts dom 2017-08-07, mål nummer Ä 624-17

Bakgrund

En person (X) hade ansökt om särskild handräckning hos Kronofogden mot sin tidigare sambo (Y). X hade inte angett hur Y hade fått tag på hunden, men att denne olovligen hade hunden hos sig. Y hade bidragit ekonomiskt till köpet och hade använt hunden till jakt.

Till stöd för att X ägde hunden hade X inkommit med ett köpeavtal där hen stod ensam som köpare, en vittnesattest (ett sms) som angav att X var ägare till hunden, utdrag ur Svenska Älghundsklubbens register där X hade varit angiven som ägare, ett utdrag som visade att hen hade varit försäkringstagare, ytterligare en attest från säljaren som angav att X var köpare, samt en polisanmälan. Y hade inkommit med ytterligare ett köpeavtal som även Y hade skrivit under, och två bankutdrag som visade på överföringar från Y:s konto.

Domskäl

Enligt 3 § lag (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (BFL) får en ansökan om särskild handräckning avse en skyldighet för svaranden att vidta rättelse när sökandens besittning egenmäktigt har rubbats eller någon annan olovlig åtgärd har vidtagits beträffande fast eller lös egendom, eller utövningen av sökandens rätt till viss egendom på annat sätt olovligen hindras.

Eftersom X endast hade påstått att Y egenmäktigt hade rubbat hens besittning men inte angett hur detta hade gått till kunde endast tingsrätten pröva frågan om särskild handräckning utifrån att X rätt till egendomen (hunden) olovligen hindrades.

För att X besittning skulle betraktas såsom olovligen hindrad krävdes enligt TR att hen styrkte sin äganderätt. Utifrån praxis från Högsta domstolen (HD, NJA 2008 s. 774) kan inte en sökande anses ha styrkt sin äganderätt om svaranden har inkommit med ett relevant motfaktum som inte kan lämnas utan avseende.

Y hade inkommit med ett köpeavtal som var underskrivet av båda parter och två bankutdrag som styrkte att vissa överföringar hade gjorts. X hade lämnat in ett köpeavtal som endast var underskrivet med hens namn. X påstående om att hen hade köpt hunden styrktes av uppgifter från säljaren, vilket föranledde att tingsrätten kunde fastslå att köpet hade gjorts i X namn.

Tingsrätten påtalade att sambos ibland kan samäga en sak trots att köpet endast har företagits i den enes namn. Detta har som rättspolitiskt syfte att ge den sambo som bidrar till förvärvet skydd vid en separation. Enligt praxis från HD föreligger en presumtion när man köper något för gemensamt bruk för att köpet åtminstone delvis också görs av den som inte står angiven som köpare (dold samäganderätt). Eftersom en hund som inköps inom en samborelation är av den beskaffenheten att den typiskt sett är avsedd att brukas gemensamt, eftersom Y hade bidragit ekonomiskt till köpet, samt eftersom Y hade brukat hunden vid jakt, kunde inte Ys invändning om dold samäganderätt lämnas utan avseende. Således ogillades X begäran om särskild handräckning.

Sammanfattande kommentar

Begäran om särskild handräckning ogillades när invändning om dold samäganderätt inte kunde lämnas utan avseende. Det förelåg en presumtion för att hunden hade förvärvats för gemensamt bruk när svaranden dels hade bidragit ekonomiskt till köpet och dels hade brukat hunden.

KONTROLLAVGIFT

Avgift för extra kontroll av djurhållning

Kammarrätten i Jönköpings dom 2017-06-20, mål nummer 3288-3289-16

Bakgrund

Länsstyrelsen hade 5 februari 2016 genomfört en kontroll av en persons (X) djurhållning med anledning av en inkommen anmälan. Anmälan hade gällt en häst som inte fick komma ut i en rasthage. Stallägaren hade vid kontrollen uppgett att hästen inte hade rastats på ett par dagar, varken utomhus eller inomhus. Länsstyrelsen hade kontaktat X som hade bekräftat detta och sagt att hästen normalt fick springa fritt i 10 minuter innan den reds eller longerades.

Eftersom länsstyrelsen anser att minst en timme behövs för att hästen ska uppfatta att den är fri, och det utifrån omständigheterna hade ansetts att hästen inte hade fått sådan erforderlig frihet, hade länsstyrelsen i mars 2016 gjort en uppföljande kontroll. Vid denna kontroll hade X varit närvarande och då berättat att X släppte ut hästen varannan dag. Enligt mejlkorrespondens mellan X och länsstyrelsen hade det framgått att X släppte ut hästen på ett sådant sätt att djurskyddslagstiftningen efterföljdes. Länsstyrelsen hade påfört avgifter för den uppföljande kontrollen eftersom de hade ansett sig ha fog för att närmre undersöka X djurhållning.

Domskäl

Om länsstyrelsen har att göra en uppföljande kontroll utefter en befogad anmälan ska en kontrollavgift påföras den som kontrollen gäller. Denna beräknas enligt Jordbruksverkets föreskrifter 17-22 §§ (SJVFS 2012:20). Vid den första kontrollen hade länsstyrelsen kunnat konstatera brister i X djurhållning i och med att det hade framkommit uppgifter som styrkte att hästen endast fick 10 minuter rastning innan longering eller ridning. Således hade den anmälan som utfärdats varit befogad. Utefter ovanstående resonemang biföll kammarrätten länsrättens överklagan.

Sammanfattande kommentar

Länsstyrelsen hade fog för att göra en extra kontroll av djurhållning och således var det korrekt att ta ut en avgift för denna.

Det räcker med att det inkommer en befogad anmälan som ger länsstyrelsen anledning att företa ett extra kontrollbesök för att man som djurägare ska bli skyldig att betala en avgift för det extra kontrollbesöket.

PERSONUPPGIFTER

Behandling av personuppgifter, länkar från Google inte otillåtna

Svea hovrätts dom 2017-05-05 mål nummer T 4721-16

Bakgrund

En person (X) hade tillskrivit Google Inc. och bett om att få sju länkar borttagna från deras sökmotorindex (Google search). X hade till alldeles nyligen varit verksam inom byggbranschen som verkställande direktör. Ett av de företag som X hade varit vd för hade försatts i konkurs. Google Inc. hade endast medgett att ta bort två av länkarna med anledning av att de hade ansett att de andra relaterade till X yrkesliv och att det således hade varit av allmänhetens intresse att ha kvar länkarna. Länkarna som det hade varit fråga om hade länkat till artiklar i tidskriften Byggnadsarbetaren med namn "skojaren utslängd från tre byggen", "intervju: X", och "nu byggs det mer". Två av artiklarna hade handlat om det konkurssatta bolaget. En artikel hade innehållit uppgifter om att X skulle ha koppling till en kriminell organisation. Artiklarna var 4,5 år gamla.

Domskäl

X hade väckt talan mot Google Inc. och mot Google Sweden AB (dotterbolag till Google Inc.) om att de behandlade X personuppgifter på ett otillåtet sätt. Tingsrättens resonemang hade uttryckt följande. Endast Google Inc. var personuppgiftsansvarigt. Vid bedömningen av ifall behandling av personuppgifter ska ses som tillåten måste hänsyn tas till yttrandefrihet, informationsfrihet och näringsfrihet (Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter, artikel 10 och EU-stadgan artikel 11 och 16.). Rätten till yttrandefrihet inkluderar en rätt att sprida information och är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Således kan den endast begränsas om starka skäl föreligger. Enligt 9 § personuppgiftslagen (1998:204, PUL) är den som behandlar personuppgifter ansvarig för att se till att dessa är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålet med behandlingen. Av 10 § följer att behandlingen kräver samtycke eller rör ett berättigat intresse hos personuppgiftsansvarig eller tredje man och att behandlingen är en förutsättning för att detta intresse ska kunna tillgodoses.

Det måste beaktas om den enskilde är en offentlig person och om uppgifterna rör yrkeslivet eller privatlivet. Sådant som hör till yrkeslivet ska begränsas med ett större mått av restriktivitet. TR ansåg att X var en offentlig person och att det därför låg i allmänhetens intresse att kunna ta del av uppgifterna. Två av artiklarna var sakligt korrekta och rörde yrkeslivet. Angående den artikel som tog upp koppling till den kriminella organisationen lade tingsrätten vikt vid att X i artikeln hade fått möjlighet att dementera uppgifterna och att X utifrån hur artikeln var skriven, inte hade utpekats som kriminell. Artikeln rörde i övrigt X dåvarande affärsverksamhet. Således var även i det fallet allmänhetens intresse av att få ta del av uppgifterna berättigat. Hovrätten instämde i TR bedömning och tillade följande. När det kommer till ovan nämnd intresseavvägning är det av avgörande betydelse vilken typ av roll den offentliga personen har och på vilket sätt uppgifterna anknyter till yrkeslivet. Artiklarna ansågs inte vara särskilt gamla och X hade alldeles nyligen haft befattning med liknande roller inom samma bransch. Sammanfattningsvis fastslog alltså hovrätten att Google Inc. inte hade behandlat Xs personuppgifter på ett otillåtet sätt genom att neka till att ta bort länkarna.

Sammanfattande kommentar

Det var inte otillåten behandling av personuppgifter att neka till att ta bort länkar till artiklar innehållandes personuppgifter trots att den som uppgifterna berörde motsatte sig behandlingen.

Vid avvägningen mellan enskilt intresse och rätten att sprida information (yttrandefrihet) har det betydelse huruvida personuppgifterna rör en offentlig person och om de har samband med dennes yrkesliv.

Behandling av personuppgifter, föreläggande från Datainspektionen delvis upphävt, sökning från annat land än Sverige

Förvaltningsrätten i Stockholms dom 2018-05-02, mål nummer 16590–17

Bakgrund

Datainspektionen hade efter ett tillsynsärende utfärdat ett föreläggande mot Google om att företa en mängd åtgärder. Google hade invänt mot ett av dessa. Föreläggandet hade handlat om att ta bort sökträffar som hade kunnat visas med en registrerads namn, och som hade kunnat nås via Googles sökmotor från andra länder än Sverige (klagomål 8). Sökträffen hade länkat till en artikel i Sydsvenskan som hade publicerats 2006, i vilken det bland annat hade angetts att en person (X) hade anklagats av ett 80-tal personer för bedrägeri. X hade aldrig åtalats eller dömts för bedrägeri. Dock hade X dömts för bokföringsbrott, oredlighet mot borgenärer och olovligt förfogande, samt påförts näringsförbud i samband med de händelser som artikeln hade presenterat.

Domskäl

Förvaltningsrätten framhöll att såväl dataskyddsdirektivet som personuppgiftslagen (1998:204, PUL) var tillämpliga på sökmotorleverantörers söktjänster (Google-Spain-målet). Syftet med personuppgiftslagen är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. Personuppgiftsansvarig är den som bestämmer över medlem med behandlingen. I 5 a § finns de så kallade hanteringsreglerna. Googles hantering var strukturerad så att hanteringsreglerna blev tillämpliga. Av 2 st. framgår att bedömningen av om en enskild ska anses ha blivit kränkt genom en behandling av dennes personuppgifter, ska utgå från en helhetsbedömning utifrån en avvägning mellan den enskildes intresse av en fredad privat sfär och andra intressen såsom yttrande- och tryckfrihet, allmänhetens intresse av att ta del av informationen, och Googles ekonomiska intressen. Eftersom X samtycke till behandlingen saknades, återstod att göra en intresseavvägning. Förvaltningsrätten ansåg att uppgifterna inte var oriktiga, överdrivna eller missvisande. X var en offentlig person och uppgifterna rörde dennes yrkesliv. Den breda allmänheten hade således ett tydligt intresse av att ta del av uppgifterna. Lång tid hade förflutit sedan uppgifterna hade publicerats och X hade sedan dess varit skötsam. Uppgifterna betraktades som av särskild känslig art. Sådana uppgifter åtnjuter ett starkt skydd som kan frångås endast i undantagsfall. I detta fall ansågs inte det allmänna intresset eller Googles ekonomiska intresse väga tyngre än X intresse av en privat sfär.

Gällande frågan om särskild anknytning till Sverige (om Datainspektionen hade rätt att förelägga Google att begränsa sökmotorn från sökningar från andra länder) uttryckte förvaltningsrätten att ett sådant förbud skulle innebära att andra medlemsländers nationella regelverk blev tillämpliga i den mån Google skulle ha ett etableringsställe i det landet. En sådan tillämpning uppfyller inte erforderliga krav på tydlighet och förutsebarhet enligt exempelvis legalitetsprincipen. Förvaltningsrätten upphävde Datainspektionens föreläggande i denna del.

Sammanfattande kommentar

Ett föreläggande från Datainspektionen om att en sökmotorleverantör skulle ta bort vissa sökträffar innehållandes personuppgifter var delvis tillåtet enligt PUL och dataskyddsdirektivet. Beträffande sökningar från andra länder ansågs föreläggandet otillåtet.

Domstolen tydliggör dataskyddsdirektivets respektive PULs tillämpningsområde. Bedömningen ska inte vara schablonmässig utan kan ge olika resultat beroende på omständigheterna i det särskilda fallet. Vid bedömningen läggs särskild vikt vid ifall personen som uppgifterna rör är offentlig och om uppgifterna rör dennes yrkesliv, samt ifall dessa är av särskild känslig art.

Behandling av personuppgifter, skadestånd

Stockholms tingsrätts dom 2016-11-04, mål nummer FT581-16

Bakgrund

En hyresgäst (X) hade råkat i tvist med sin hyresvärd (Y). Kronofogdemyndigheten hade beslutat om utmätning av X konto. Den fortsatta tvisten mellan parterna hade handlat om skadestånd för förtal. Med anledning av en begäran om rättelse av utmätningsbeslutet från Kronofogdemyndigheten, hade X uttalat sig om att Y var en tvivelaktig person, utifrån en mängd olika negativa påståenden. I e-postmeddelandet hade X namngivit Y. Kronofogdemyndigheten hade beslutat att lämna X begäran utan bifall och avslå invändningen mot att de skulle verkställa utmätningen. Därefter hade Y hävdat att hen hade rätt till skadestånd från X på grund av innehållet i e-postmeddelandet.

Domskäl

Enligt 5 a § personuppgiftslagen (1998:204, PUL) finns ett förbud mot att kränka den registrerades personliga integritet (missbruksregeln). Om någon behandlar en annans personuppgifter på ett sätt som strider mot detta kan det föranleda skadeståndsansvar enligt 48 § PUL. De uppgifter som fanns i mailet utgjorde enligt tingsrätten personuppgifter. Genom att skicka uppgifterna till Kronofogdemyndigheten hade X också behandlat dessa. Hantering av uppgifter i ett e-postprogram utgör alltså personuppgifter i PULs mening. Parterna var dessutom överens om detta. När det rör behandling av personuppgifter finns det alltid någon som är ansvarig för denna. Detta gäller även när materialet är av ostrukturerad beskaffenhet.

Enligt 3 § PUL är den som ensam eller med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen att anse som personuppgiftsansvarig. Vid bedömningen har Datainspektionen sagt att man ska se till de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Avgörande blir vem som är initiativtagare till behandlingen, och varför behandlingen utförs. Med "att bestämma över medlen" avses den som bestämmer över hur behandlingen ska gå till. Eftersom X hade disponerat över innehållet i det meddelande som hen hade sänt till Kronofogdemyndigheten, samt var initiativtagare till att skicka meddelandet, samt även bestämt medlen för behandlingen genom att välja att sända brevet som e-post, var X att anse som personuppgiftsansvarig.

Således hade tingsrätten att utreda ifall X hade brutit mot missbruksregeln genom att kränka Ys personliga integritet. Det uttalades följande. Bedömningen måste utgå från i vilket sammanhang uppgifterna förekommer, vilket syfte behandlingen har, vilken spridning uppgifterna har eller kan förväntas få, samt vilka konsekvenser spridningen kan leda till. En spridning som är att beteckna som förtal ska betraktas som en kränkning av den personliga integriteten. Syftet med X meddelande var att åstadkomma en ändring av ett ingripande beslut mot X som skulle verkställas. Dessa hade endast lämnats till Kronofogdemyndigheten och inte publicerats på internet. Således riskerade inte uppgifterna att få stor spridning. Ändamålet för behandlingen av uppgifterna hade rört ett berättigat intresse hos X. Utifrån detta resonemang fastslog tingsrätten att behandlingen inte utgjorde en överträdelse av missbruksregeln och ogillade Ys talan.

Sammanfattande kommentar

Behandling av personuppgifter bedömdes som tillåten utifrån en intresseavvägning mellan personuppgiftsansvarig och den som uppgifterna berörde, den begränsade spridningsrisken och syftet med behandlingen.

Genom att till exempel namnge någon i en skrivelse till myndighet behandlar man personuppgifter. När det gäller frågan om att försöka ta tillvara på sin egen rätt och när spridningen är begränsad torde det inte kunna föranleda skadeståndsskyldighet

Beslut från Allmänna reklamationsnämnden

Notera att Allmänna reklamationsnämnden (ARN) inte är någon domstol och att de bedömningar som gjorts nedan endast är rekommendationer från Allmänna reklamationsnämndens sida och alltså inte juridiskt bindande, även om dessa i mångt och mycket kan anses vägledande.

Hund attackerade annan hund, försäkring, skadestånd, jämkning

ARN-beslut 1995-10-20; 95-1507

Bakgrund

En persons (X) hund hade blivit *biten av en annan hund*. X hade därefter krävt ersättning ur sin hemförsäkring. Försäkringsbolaget hade bedömt marknadsvärdet för hunden till 3000 kr och medgivit utbetalning för merkostnader med 1000 kr. Skadan värderades alltså till 4000 kr, och hade sedan jämkats till hälften med hänsyn till att det inte fanns något visat vållande, vilket enligt praxis vid hundslagsmål har ansetts som skäligt. Totalkostnaden som X hade haft var i detta fall 14 685 kr. X hade vänt sig till Allmänna reklamationsnämnden om utfående av resterande utgifter.

Allmänna reklamationsnämndens bedömning

Allmänna reklamationsnämnden resonerade enligt följande. Det saknas jämkningsgrund i tillsynslagen. Vid beräkning har skadelidande rätt till kostnader som kan anses skäliga. En skada på en hund ses såsom en sakskada, vilken ersätts enligt reparationskostnad upp till sakens värde. ARN tog hänsyn till att man måste beakta tidigare praxis om att man kan förvänta sig att en hundägare rimligen tar på sig sådan veterinärvårdskostnad som överstiger marknadsvärdet för hunden så länge den kan anses som skälig, samt medicinskt grundad. 14 685 kr ansågs av Allmänna reklamationsnämnden som för mycket. Eftersom det inte var visat att det förelåg något vållande kunde inte skadeståndsskyldigheten jämkas enligt 6 kap 1 § 2 skadeståndslagen (1972:207, SKL). Med anledning av att hundens marknadsvärde kunde fastställas till 3 000 kr, att de förelåg viss rätt till skäliga kostnader som översteg marknadsvärdet, samt att det inte skulle ske någon jämkning av ersättningsskyldigheten, rekommenderade Allmänna reklamationsnämnden att försäkringsbolaget skulle utbetala 5 000 kr till X.

Kommentar

När en hund biter en annan förutsätts att någon har varit vållande för att skadeståndsskyldigheten ska kunna jämkas i och med att det är en sakskada. I den mån skadestånd ska utgå för mer än hundens värde kan försäkringsbolaget anses skyldigt att utbetala ett sådant högre belopp. Detta måste dock gå att grunda medicinskt, och det måste anses såsom skäligt. Det kan inte anses skäligt att få ersättning av försäkringsbolaget med reparationskostnad som kraftigt överstiger hundens värde.

Strikt ansvar för hund som skadar vårdare

ARN-beslut 2000-1859

Bakgrund

En person (X) hade tagit hand en annan persons (Y) hund. *Hunden hade skadat Ys hund* varpå Y hade försökt stoppa denne. Hunden hade då angripit även Y.

Allmänna reklamationsnämndens bedömning

Enligt 6 § lag (1943:459) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) är man ersättningsskyldig för skada vållad av sin hund oavsett oaktsamhet. Denna bestämmelse gäller dock inte i det fall där en vårdare blir attackerad av den hund som denne tar hand om. Därför krävs att ägaren ska ha varit vårdslös för att denne kan hållas ansvarig för skadorna. Allmänna reklamationsnämnden fann att det inte var visat att ägaren hade varit vårdslös.

Kommentar

Fallet hänvisar till tidigare praxis, enligt vilken frågan har behandlats av högsta domstolen (se NJA 1996 s. 104). Allmänna reklamationsnämnden har i detta fall följt denna, och tydliggjort att man som skadelidande bara har rätt att få ut beloppet för skadan ur ägarens hemförsäkring om det kan påvisas att denne har varit oaktsam.

Dolt fel, rehabilitering

ARN-beslut 2004-5665

Bakgrund

En köpare (X) hade köpt en hundvalp som vid ett senare tillfälle visade sig ha ett *dolt fel (medfött fel i bogleden)*. Ersättning för operationskostnader hade utgått ur försäkringen, dock inte ersättning vad gällde rehabiliteringskostnaden på 4 283 kr. Köparen ansåg att denne hade rätt att utfå kostnaden för rehabiliteringen av säljaren, och vidare att det förelåg rätt till prisavdrag eftersom hunden hade avvikit från vad köparen med fog kunnat förutsätta, eftersom den inte kunde användas till utställning eller avel.

Allmänna reklamationsnämndens bedömning

Allmänna reklamationsnämnden hänvisade inledningsvis till en tidigare dom från högsta domstolen, enligt vilken det har fastställts att en hund inte är att betrakta som vilken sak som helst och att ersättning ibland kan utgå för med än hundens värde när det rör sig om ett dolt fel (se NJA 2001 s. 65 I och II). I detta fall rörde det sig dock inte om en situation där kostnaden uppgick till mer än hundens värde. Det framkom inte någon omständighet som visade att den rehabilitering som hade företagits hade varit medicinskt ogrundad. Kostnaden var heller inte så hög att det kunde anses att den översteg vad en hundägare rimligen kan beräknas vara beredd att ta på sig.

Vad gällde frågan om prisavdrag framkom av köpeavtalet att hunden hade sålts för sällskapsändamål, och att hunden hade varit den minsta i kullen samt att säljaren därför obestritt hade sagt att den var mindre lämpad för avel. Utifrån denna grund fann nämnden inte att hunden hade avvikit från vad X med fog hade kunnat förutsätta. Följaktligen förelåg ingen rätt till prisavdrag på köpeskillingen.

Kommentar

Rehabiliteringskostnad som kan anses medicinskt grundad och skälig kan vara sådan att den omfattas av säljarens skyldighet att avhjälpa ett dolt fel. Det förelåg inte rätt till prisavdrag.

Tingning av katt över internet, ångerrätt

ARN-beslut 2005-8501

Bakgrund

Ett avtal hade ingåtts om *tingning av katt över internet* i slutet av november. Handpenning hade betalats. Den 11:e december ville köparen frånträda köpet. Köparen ville ha tillbaka handpenningen och hävdade att säljaren inte hade meddelat att handpenningen skulle vara förverkad ifall köparen valde att frånträda köpet. Säljaren hävdade att avtalet kvarstod och att handpenningen var förverkad. Efter en tid hade säljaren skrivit in information om att handpenningen var förverkad på sin hemsida.

Allmänna reklamationsnämndens bedömning

Allmänna reklamationsnämnden menade att distans-och hemförsäljningslagen (2005:59) var tillämplig på kattköpet istället för konsumentköplagen (1990:932). Detta med anledning av att köpet hade skett över internet. Vidare hade uppfödaren använt ett organiserat system för att träffa tingsningsavtalen.

Enligt nämnd lag ska köparen delges information om ångerrätt (10 § 1 st.). Köparen hade inte delgetts sådan information om ångerrätt. Vidare hade köparen reklamerat att denne inte längre ville stå vid avtalet. Eftersom information om ångerrätten hade uteblivit kunde inte ångerfristen ansetts börja löpa (10 § 2 st.), varför köparen hade rätt att få tillbaka handpenningen och ångra köpet.

Kommentar

Vid tingning över internet som sker i organiserad form ska man som säljare vara noggrann med att ge sådan information som följer av distans-och hemförsäljningslagen. Observera att detta inte gäller avtal mellan två uppfödare då båda dessa är att betrakta såsom näringsidkare.

Bil körde på hund, ingen jämkning eftersom hunden var vållande

ARN-beslut 1997-2953

Bakgrund

En hund hade blivit påkörd av person (X). Ur X trafikförsäkring utgick ersättning för de veterinärvårdskostnader som hundägaren (Y) haft till följd av skadorna. Skadorna på bilen ersattes med två tredjedelar ur Ys ansvarsförsäkring. X menade att belopp skulle utgå med full ersättning från Ys försäkringsbolag utifrån att Y har ett strikt skadeståndsansvar enligt tillsynslagen, och i andra hand eftersom det var hunden som hade vållat skadan. Det var ostridigt hunden som hade vållat skadan.

Allmänna reklamationsnämndens bedömning

Enligt 11 § trafikskadelagen (1975:1410) ska ersättning för sakskada utgå ur fordonets trafikförsäkring. Enligt 6 lag § (1943:459) om tillsyn över hundar och katter ska all skada som orsakas av hund ersättas av hundens ägare. Fallet rör således ansvarsfördelningen när båda parter har strikt ansvar, vilket utifrån ovanstående alltså är fallet. Försäkringsbolaget som skulle utge ersättning för bilreparationen till X hade påstått att det var möjligt att jämka beloppet som skulle utgå till 2/3.

Normalt sett behandlas frågan om jämkning enligt skadeståndslagen (1972:203). Jämkning enligt 12 § trafikskadelagen ska dock ske i detta fall enligt Allmänna reklamationsnämnden. Således ska ersättningen jämkas med hänsyn till graden av vållande på respektive sidor. Eftersom hunden ostridigt var vållande till olyckan fann Allmänna reklamationsnämnden att försäkring skulle utgå till fullo ur Ys ansvarsförsäkring. Utifrån detta rekommenderade Allmänna reklamationsnämnden Ys försäkringsbolag att utge ytterligare 3 006 kr.

Kommentar

Ett försäkringsbolag får inte jämka den ersättning som ska utgå när en hund har vållat en skada på en bil. Detta med anledning av att 12 § trafikskadelagen ska tillämpas och att man vid jämkningen enligt nämnd bestämmelse ska ta hänsyn till graden av vållande på bägge sidor. Sålunda krävs att bilföraren har varit vållande för att kunna jämka.

Operation av höftled på hund 4 månader gammal var inte att anse som dolt fel

ARN-beslut 2012-07891

Bakgrund

En köpare (X) hade köpt en hund av rasen chihuahua av ett företag (Y) för 9 000 kr. När hunden var 4 månader gammal hade det *uppdagats att den hade fel på höger höftled med tillväxtstörning*. Hunden hade till följd av detta behövt opereras i höftleden. Efter operationen hade skadan blivit värre och X hade vid ett flertal ytterligare tillfällen behövt uppsöka veterinär för vård. X reklamerade skadan till företaget och menade att detta var att anse som ett dolt fel.

Allmänna reklamationsnämndens bedömning

Enligt 20 a § konsumentköplagen (1990:932, KKL) ska ett sådant fel som visar sig inom 6 månader efter det att varan avlämnades ansetts ha funnits vid tidpunkten för överlåtelsen om inte annat visas eller det är oförenligt med felets eller varans art. Eftersom felet hade visat sig inom sexmånadersfristen hade Y att visa att felet inte hade förelegat vid tillfället för avlämnandet. Företaget hade åberopat utlåtande från veterinär, enligt vilket det förklarats att felet inte var att anse som ett dolt fel, utan en utvecklingsrubbing och att felet inte fanns när hunden fanns hos uppfödaren. Kostnader såsom denna brukar täckas av hundens egen försäkring. Allmänna reklamationsnämnden ansåg utifrån detta att det inte var uteslutet att sjukdomen hade uppkommit av någon annan anledning än ärftliga faktorer varpå X yrkande avslogs.

Kommentar

Avvikelse i höftleden ses inte som ett dolt fel om det finns ett veterinärutlåtande som styrker att det rör sig om en utvecklingsrubbing och att felet inte förelåg vid tidpunkten för avlämnandet. En utvecklingsrubbing omfattas inte av säljarens dolda fel ansvar.